1. УВОДНА РАЗМАТРАЊА....1
2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ....3
2.1. Правни и плански основ за израду Плана....3
2.2. Извод из планских докумената вишег реда....3
2.3. Правни основ....4
2.4. Основе израде Стратешке процене утицаја....5
2.5. Кратак преглед обухвата, садржаја, циљева и задатака Плана....8
2.5.1. Циљеви Плана....8
2.5.2. Садржај Плана....8
2.5.3. Опис граница Плана....10
2.6. Преглед постојећег стања животне средине на подручју Плана....11
2.6.1. Природне карактеристике подручја....13
2.6.2. Анализа и оцена стања животне средине....14
3. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА....17
3.1. Детаљна намена површина....17
3.2. Попис парцела за јавне површине....18
3.3 Услови за уређење површина јавних намена и мрежа јавне комуналне инфраструктуре....19
4. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ....26
5. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА....27
6. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА28
6.1. Општи циљеви и начела стратешке процене....28
6.2. Посебни циљеви стратешке процене утицаја....29
6.3. Избор индикатора....30
6.4. Компатибилност циљева СПУ са циљевима Плана....31
7. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА СА ОПИСОМ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ....33
7.1. Процена могућих утицаја на животну средину....33
7.2. Опис мера предвиђених за смањење негативних утицаја....47
7.2.1. Услови и мере заштите непокретних културних добара и културног наслеђа....47
7.2.2. Услови и мере заштите природних добара и природног наслеђа....47
7.2.3. Услови и мере заштите од елементарних непогода....48
7.2.4. Услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом....51
7.2.5. Мере енергетске ефикасности изградње....51
7.2.6. Остале мере заштите медијума животне средине....53

8 СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКАТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 58
8.1. Процене утицаја на нижим хијерархијским нивоима 58
9. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА (МОНИТОРИНГ) ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУСПРОВОЂЕЊА ПЛАНА 59
9.1. Опис циљева Плана 59
9.2. Индикатори за праћење стања животне средине 60
9.3. Правни оквир 61
9.4. Права и обавезе надлежних органа 62
9.5. Приказ начина одлучивања 63
9.6. Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја 64
10. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ТЕШКОЋЕ ПРИЛИКОМ ЊЕНЕ ИЗРАДЕ 65
10.1. Општи методолошки принципи 65
10.2. Примењен метод рада 67
10.3. Тешкоће при изради Стратешке процене 67
11. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА 68

1. УВОДНА РАЗМАТРАЊА

Стратешка процена утицаја представља инструмент који се користи у процесу планирања у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја. Законом о стратешкој процени утицаја ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10) дефинисана је обавеза спровођења поступка стратешке процене утицаја на животну средину за планове и програме из области урбанистичког планирања. Процесом вршења стратешке процене за урбанистички план, успоставља се оквир за одобравање будућих развојних пројеката, на неком простору и уређује се даља потреба за вршењем процене утицаја појединачних пројеката на животну средину.

Стратешка процена утицаја животну средину је процес који поред принципа, такође интегрише и циљеве одрживог развоја. При томе уважава потребу избегавања или ограничавања негативних утицаја на животну средину, здравље и добробит становништва. Ово интегрисање заштите животне средине се практично обавља у току свих фаза израде плана, и то од дефинисања принципа, визије, циљева, концепције, стратешких опредељења, планских решења, стратешких приоритета и инструментаријум за спровођење. Нарочито је осетљив и важан део у коме се дефинишу критеријуми, мере и правила коришћења, уређења земљишта и простора, као и заштите елемената животне средине.

Као инструмент заштите животне средине стратешка процена је комплементаран поступак са проценама утицаја пројеката, односно објеката. Стратешка процена је претежно квалитативна и заснива се на експертској процени, кроз коју се процењују утицаји који су са становишта трајања дугорочни, а у вези су са циљевима заштите и развоја посматраног простора.

Стратешка процена утицаја на животну средину је инструмент којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји планских решења на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана, у овом случају **Плана детаљне регулације "Пословно производног комплекса 4-1"** (у даљем тексту: **План**) и одређује мере за смањење негативних утицаја на животну средину и здравље људи.

У савременом планирању простора, увођењем Извештаја о стратешкој процени утицаја, еколошка димензија прожима читав процес израде планских докумената и интегрисана је у планска решења, чиме планови постају квалитетнији и усклађенији са концептом одрживог развоја.

У фази одлучивања како о изради планског документа, тако и о изради стратешке процене, извршени су одговарајући аналитички поступци и дефинисане полазне основе и оквир за израду, као и за обављање стратешке процене.
У поступку одлучивања о изради стратешке процене испуњен је законски обавезни садржај у погледу:
(а) разлога за израду стратешке процене,
(б) приказ питања и проблема заштите животне средине,
(в) разлоге изостављања појединих питања и проблема заштите животне средине,

(г) елемената извештаја о стратешкој процени,
(д) предлога методологије и других обавеза носиоца израде извештаја о стратешкој процени,
(ђ) начина учешћа заинтересовних органа и организација, као и јавности у поступку израде и разматрања извештаја о стратешкој процени,
(е) других података од значаја за израду стратешке процене.

Стручни обрађивач стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације "Пословно производног комплекса 4-1" је Андзор Д.О.О. из Новог Сада. У изради Извештаја ангажовани су експерти за поједине области које разматра стратешка процена утицаја на животну средину, а у циљу добијања што потпунијег и квалитетнијег Извештаја.

Једна од предности израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину огледа се у томе што процедура израде Извештаја прати процедуру израде Плана детаљне регулације и пружа могућност ефикаснијег утицаја на планска решења и благовремено достављање евентуалних примедби у циљу унапређења и заштите животне средине.

Саставни део поступка стратешке процене су консултације са заинтересованим органима и организацијама и са становништвом, а у циљу обезбеђивања ефикасне заштите животне средине и одрживог развоја планског подручја.

У овом случају поред претходних консултација, консултација у току израде планског документа, обавиће се и јавне консултације у оквиру јавног увида о нацрту планског документа. Обједињавањем административног и методолошког поступка израде, стручне контроле, верификације и јавног увида планског документа и стратешке процене омогућава се рационални приступ.

Резултати стратешке процене представљени су у Извештају о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације "Пословно производног комплекса 4-1", на животну средину, који је урађен у складу са чл. 12. – 17. Закона, и који поред уводних напомена садржи следеће теме и подтеме, и то:

- Полазне основе стратешке процене утицаја;
- Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
- Процена могућих утицаја Плана на животну средину;
- Смернице за ниже хијерархијске нивое;
- Програм праћења стања животне средине у поступку спровођења Плана;
- Методологија стратешке процене процене утицаја Плана на животну средину;
- Тешкоће при изради стратешке процене утицаја на животну средину;
- Приказ начина одлучивања за избор предложеног Плана;
- Закључци стратешке процене утицаја (нетехнички резиме).

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

2.1. Правни и плански основ за израду Плана

Изради **Плана детаљне регулације "Пословно производног комплекса 4-1"** (у даљем тексту: План) се приступило на Одлуке о изради Плана генералне регулације Бабушнице („Скупштински преглед општине Бабушница" број 4/2014).

Израдом овог Плана утврђује се намена земљишта, правила уређења и грађења, правци и коридори за саобраћајну, енергетску, водопривредну, комуналну и осталу инфраструктуру.

У складу са Одлуком о изради Плана детаљне регулације, за потребе израде Плана приступа се изради стратешке процене утицаја на животну средину.

Правни основ за израду Плана је:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС", број 72/2009, 81/2009-исправка, 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013-одлука УС, 54/2013-одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014 и 145/2014, 54/2013 – Решење УС РС);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС", број 64/2015);
- Одлука о изради Плана детаљне регулације "Пословно производног комплекса 4-1" („Скупштински преглед општине Бабушница" број 18/2015).

Плански основ за израду Плана је План генералне регулације Бабушнице („Скупштински преглед општине Бабушница" број 4/2014).

2.2. Извод из планских докумената вишег реда

План генералне регулације Бабушнице („Скупштински преглед општине Бабушница" број 4/2014)

Пословне и радне зоне

Размештај привредних капацитета одвијаће се у постојећим индустријско-привредним зонама до попуњења капацитета, а потом ће бити активирани и нови локалитети.
Локације у које се усмеравају инвестиције су:
- "Brownfield" локације као инфраструктурно опремљени, неискоришћени капацитети у оквиру постојећих предузећа (инвестирање у изградњу комплементарних привредних садржаја зависно од потреба тржишта);
- "Greenfield" локације као нове локације који су намењене за пословне и производне комплексе.

У поглављу 9 – Спровођење плана дефинисане су **зоне за које се обавезно доноси план детаљне регулације, са прописаном забраном градње нових објеката и реконструкције постојећих објеката до усвајања плана.**

Израда плана детаљне регулације предвиђена је за:
1. обилазницу (нова траса државног пута ИБ реда бр. 39);
2. регулисање дела потока Мрморица;
3. постројење за пречишћивање отпадних вода;
4. зоне пословно-производних комплекса које су дате на графичком приказу П5;
5. за разводни гасовод од ГРЧ "Бабушница" до главне мерно регулационе станице (ГМРС) "Бабушница"са припадајућом ГМРС "Бабушница".
6. далековод 35 кВ до трафостанице 35/10 кВ "Бабушница 2".

2.3. Правни основ

Полазни основ за узраду Плана и СПУ представља и бројна законска регулатива (законски и подзаконски акти), која на посредан и непосредан начин регулише ову област:

- 81/2009-исправка, 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013-одлука УС, 54/2013-одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014 и 145/2014);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 64/2015);
- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/2010),
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС и „Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“, бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о јавним путевима („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон и 9/16-УС);
- Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС“, бр. 88/11 и 46/14-УС);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, број 30/10 и 93/12);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон - одредбе чл. 81. до 96.);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09 и 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-УС и 14/16);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 14/16);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15)

- Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05, 72/09-др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13, 45/13-др. закон и 93/14);
- Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник СРС“, бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Службени гласник РС“, бр. 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон и 101/05-др. закон);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, број 36/09);
- Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 104/09-др.закон и 10/15);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15);
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- Закон о санитарном надзору („Службени гласник РС“, број 125/04);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16);
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, бр. 105/13, 119/13 и 93/15);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС“, број 5/68) ,
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, 6р. 67/11, 48/12 и 1/16)
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 24/14),
- Уредба о категоризацији водотока („Службени гласник СРС“, бр. 5/68);
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ“, бр. 42/98 и 44/99);
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 50/12)
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ“, бр. 42/98 и 44/99)
- Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС“, бр. 88/10) и многе друге.

2.4. Основе израде Стратешке процене утицаја

Полазна основа за израду Стратешке процене представља Одлука о изради плана чији је саставни део Одлука о приступању изради стратешке процене.

Начин спровођења стратешке процене утицаја и садржај Извештаја о СПУ дефинисани су Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.135/04 и 88/10). СПУ на животну средину израђује се у поступку израде просторних и урбанистичких планова и саставни је део планске документације уколико је одлука о њеној изради донешена од стране надлежног органа.

Основни садржај Извештаја прописан је чланом 12. Закона. Основу за детаљну разраду Извештаја о СПУ чине: обухват који је дефинисан Одлуком о изради стратешке процене, елементи који су представљени члановима 13.-17. Закона о стратешкој процени утицаја, и прилози I и II истог Закона.

Стратешка процена утицаја на животну средину Плана је процес који ће обезбедити:
- приказ утицаја планираних намена, целина, зона, објеката, функција, садржаја и планираних линијске и комуналне инфраструктуре на стање и вредности животне средине на подручју Плана
- имплементацију обавезујућих еколошких смерница у и
- примену смерница и мера заштите животне средине у поступку имплементације Плана.

Основна начела на којима се заснива стратешка процена су:

Начело одрживог развоја - усклађен систем техничко-технолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у коме се на принципима економичности и разумности, користе природне и створене вредности са циљем да се сачува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације. Разматрањем и укључивањем битних аспеката животне средине у припрему и усвајање плана доприноси се циљевима одрживог развоја.

Начело интегралности - политика заштите животне средине која се реализује доношењем планова заснива се на укључивању услова заштите животне средине, односно очувања и одрживог коришћења биолошке разноврсности у одговарајуће секторске и међусекторске планове.

Начело предострожности - свака активност мора бити спроведена на начин да се спрече или смање негативни утицаји плана на животну средину пре његовог усвајања, обезбеди рационално коришћење природних ресурса и сведе на минимум ризик по здравље људи, животну средину и материјална добра.

Начело хијерархије и координације - процена утицаја плана врши се на различитим хијерархијским нивоима на којима се доносе планови. У поступку стратешке процене плана повећани степен транспарентности у одлучивању обезбеђује се узајамном координацијом надлежних и заинтересованих органа у поступку давања сагласности на стратешку процену, кроз консултације, односно обавештавања и давања мишљења на план.

Начело јавности - у циљу информисања јавности о плану и о њеовом могућем утицају на животну средину, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме, доношења и усвајања плана, јавност мора, пре доношења било какве

одлуке, као и после усвајања плана, имати приступ информацијама које се односе на тај План.

Дефинисање обима и садржаја стратешке процене као и кључних области које су меродавне са аспекта могућих значајних утицаја на животну средину, било је олакшано постојањем ППГ Бабушница у којим су детаљно сагледани сви просторни аспекти посматраног и ширег подручја.

Стратешка процена утицаја на животну средину представља значајан инструмент генералног, стратешког и претходног усаглашавања еколошких и развојних интереса. Она се спроводи/врши ради обезбеђивања вишег нивоа заштите животне средине и интеграције еколошких захтева, мишљења и начела у планове у циљу подстицања и унапређења одрживог развоја.

2.5. Кратак преглед обухвата, садржаја, циљева и задатака Плана

2.5.1. Циљеви Плана

Основни циљ израде Плана детаљне регулације је активирање нових просторних капацитета за развој пословних и производних делатности како би се подигао ниво квалитета живота и рада, што је један од основних развојних циљева дефинисаних Планом генералне регулације.

Као посебни циљеви плана дефинишу се:

- детаљно дефинисати намену грађевинског земљишта, тип, намену и капацитете објеката чија се изградња планира и урбанистичке параметре за изградњу,
- адекватно решити саобраћајни прикључак планиране саобраћајнице на државни пут IA реда бр. 223, као и прелаз преко корита реке Лужнице;
- комунално опремити локацију-сагледати стање постојеће комуналне инфраструктуре, дефинисати прикључења на исту; дефинисати капацитете планиране комуналне инфраструктуре неопходне за правилно функционисање пословних и производних објеката;
- дефинисати регулационо-нивелациони план са аналитичко-геодетским елементима за обележавање површина јавних намена;
- прописати мере заштите животне средине и заштите од елементарних непогода, пожара и акцидената.

2.5.2. Садржај Плана

Предметни План састоји се из текстуалног и графичког дела:

А) ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Извод о регистрацији привредног субјекта
Листа сарадника
Решење о одређивању одговорног урбанисте
Лиценца одговорног урбанисте

Б) ТЕКСТУАЛНА ДОКУМЕНТАЦИЈА
I 1. ОПШТИ ДЕО
I 1.1 Правни и плански основ и условљеност из плана вишег реда
- I 1.1.1 Правни и плански основ за израду Плана детаљне регулације
- I 1.1.2 Извод из планског документа вишег реда

I 1.2 Опис обухвата плана са пописом катастарских парцела
I 1.3 Опис постојећег стања

I 2 ПЛАНСКИ ДЕО

I 2.1 Правила уређења
- I 2.1.1 Концепција уређења
- I 2.1.2 Детаљна намена површина
- I 2.1.3 Попис парцела за јавне површине

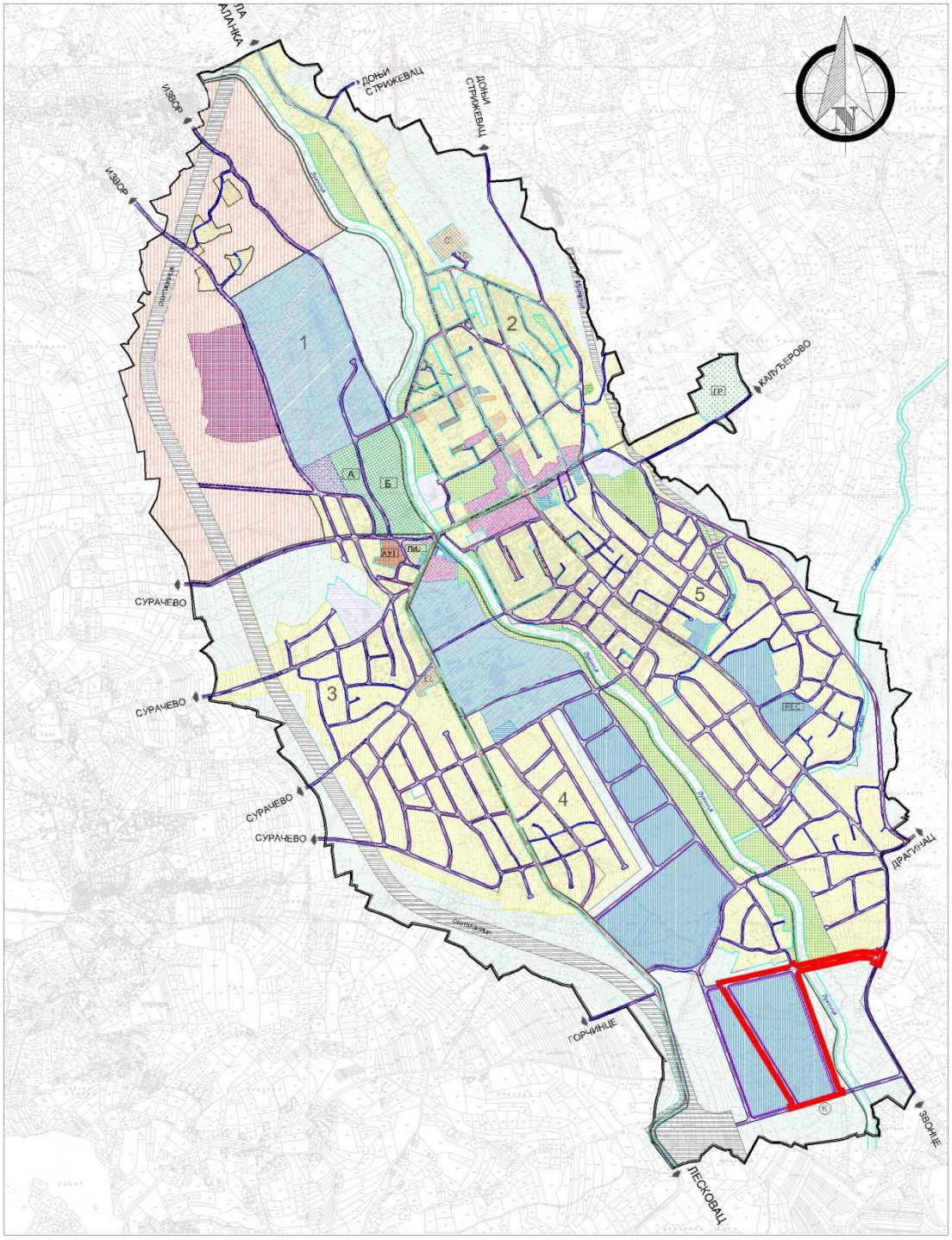
I 2.1.4 Услови за уређење површина јавних намена и мрежа јавне комуналне инфраструктуре
I 2.1.4.1 Саобраћајне површине
I 2.1.4.2 Водотокови
I 2.1.4.3 Водоснабдевање и одвођење отпадних вода
I 2.1.4.4 Електроенергетска инфраструктура
I 2.1.4.5 Телекомуникациона инфраструктура
I 2.1.4.6 Гасоводна инфраструктура
I 2.1.5 Услови и мере заштите природних добара и непокретних културних добара и заштите природног и културног наслеђа, животне средине и живота и здравља људи
I 2.1.5.1 Услови и мере заштите природних добара и природног наслеђа
I 2.1.5.2 Услови и мере заштите непокретних културних добара и културног наслеђа
I 2.1.5.3 Услови и мере заштите животне средине
I 2.1.5.4 Услови и мере заштите од елементаних непогода и акцидената
I 2.1.5.5 Услови и мере заштите од ратних разарања
I 2.1.6 Услови приступачности особама са инвалидитетом
I 2.1.7 Мере енергетске ефикасности изградње
I 2.2 Правила грађења
I 2.2.1 Правила за образовање грађевинских парцела
I 2.2.2 Правила грађења за површине јавне намене и мрежа јавне комуналне инфраструктуре
I 2.2.2.1 Саобраћајне површине
I 2.2.2.2 Водотокови
I 2.2.2.3 Општа правила грађења јавне комуналне инфраструктуре
I 2.2.2.4 Водоснабдевање и одвођење отпадних вода
I 2.2.2.5 Електроенергетска инфраструктура
I 2.2.2.6 Телекомуникациона инфраструктура
I 2.2.2.7 Гасоводна инфраструктура
I 2.2.3 Правила грађења за површине осталих намена - производно-пословни комплекс
I 2.3 Спровођење Плана детаљне регулације

B) ГРАФИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Ред.бр	Назив графичког приказа	Размера
1	Граница обухвата Плана детаљне регулације	1:2500
2	Детаљна намена површина у границама Плана детаљне регулације	1:2500
3	Регулационо-нивелациони план са аналитичко-геодетским елементима за обележавање	1:2500
4.1	Мреже комуналне инфраструктуре. Електроенергетска, водоводна и канализациона инфраструктура	1:2500
4.2	Мреже комуналне инфраструктуре. Телекомуникациона и гасоводна инфраструктура	1:2500

2.5.3. Опис граница Плана

Аналитичко-геодетски елементи планиране саобраћајне мреже којом је дефинисана граница Плана детаљне регулације преузети су из Плана генералне регулације Бабушнице,

Слика 1. Положај простора обухваћеног Планом у односу на ПГР Бабушница

Све катастарксе парцеле у оквиру обухвата Плана детаљне регулације "Пословно производног комплекса 4-1'' налазе се у катастарској општини Драгинац.

Границом Плана детаљне регулације обухваћен је простор површине П=10,30 ha.

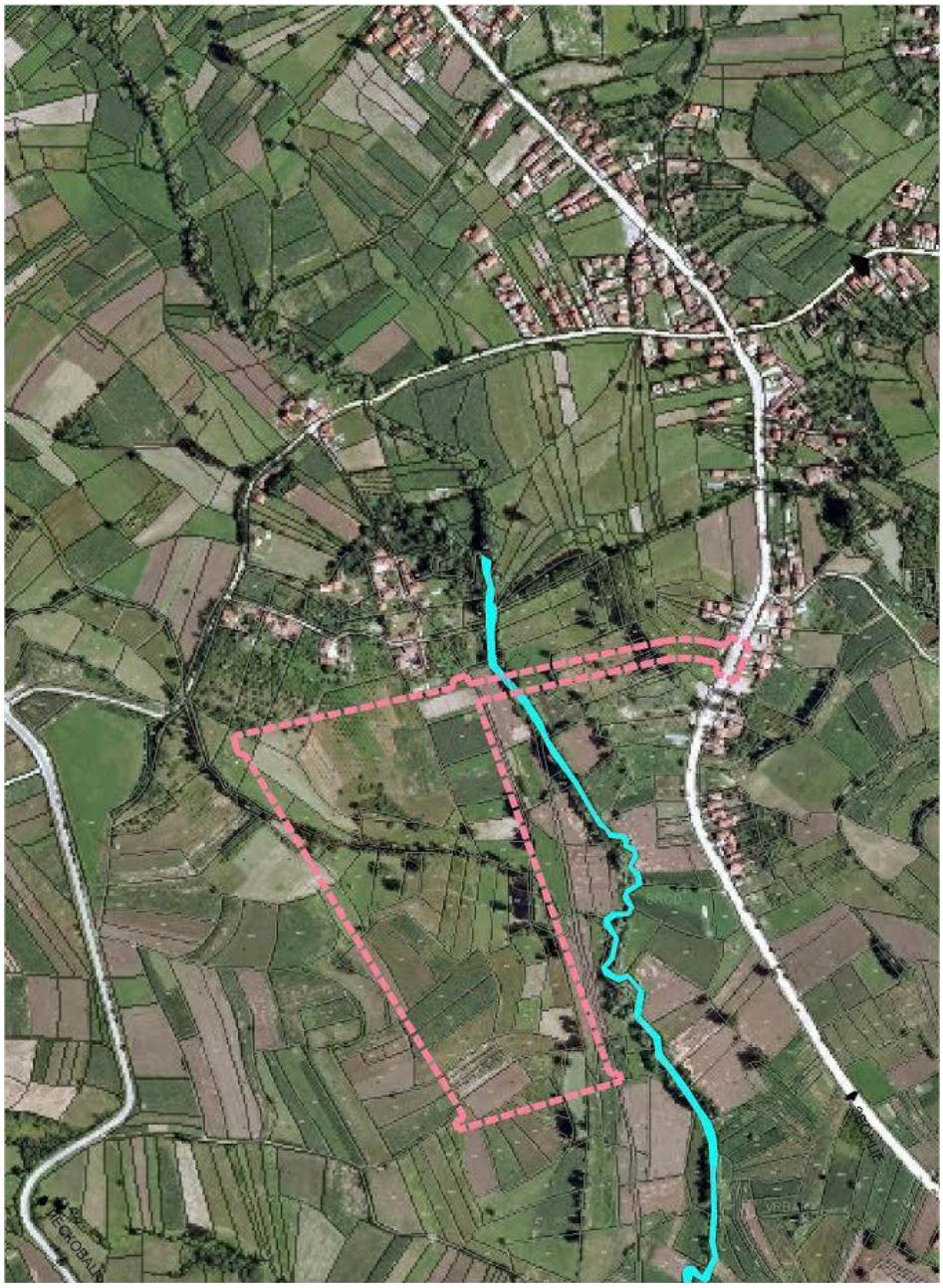
Граница ПДР-а почиње на тромеђи између кп.бр. 2145, 2156 и 2155, иде северном регулацијом новопланиране саобраћајнице у смеру кретања казаљка на сату преко катастарских парцела 2156, 2153, 2243, 2242, 2244, 2245, 2246, 2247,2248, даље од раскрснице западном границом новопланирање саобраћајнице ка северу преко кп. бр. 2238, 2240 ,2237, 2236, 2235, 2227, 2228, 2229, 2188, 2190, 2191, 2194, 2194, 2195, 548, 543, 542, 551, 541, до тачке укрштања са северном регулацијом попречне новопланиране саобраћајнице. Граница се креће даље дуж северне регулације попречне новопланиране саобраћајнице преко кп. бр. 541, 540, 552, 550, 584, 590, 586, Преко реке Лужнице – к.п. бр. 2500, даље преко кп. бр. 668, 669, 673, 672, 699, 692, , 695, 697, 696, преко државног пута ИИа реда бр. 223, Бабушница – Звонце – к.п бр. 2497, где овом регулацијом обухвата новопланирану саобраћајницу и њеном јужном регулацијом се преко наведених парцела и кп. бр. 694, 689, 688 и 687 враћа назад преко реке Лужнице до укрштања са источном регулацијом новопланиране подужне саобраћајнице. Источном регулацијом новопланиране подужне саобраћајнице граница иде ка југу преко кп. бр. 584, 585, 587, 588, 2177, 2176, 590, 2173, 2174, 2164, 2154/1, 2154/2, 2153 до почетне тачке обухвата Плана детаљне регулације.

У обухват Плана детаљне регулације улазе целе катастарске парцеле број:
544, 545, 546, 547, 549, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2192, 2193, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234 као и делови катастарских парцела број:
540, 541, 542, 543, 548, 550, 551, 552, 584, 585, 586, 587, 588, 590, 668, 669, 672, 673, 674, 687, 688, 689, 692, 694, 695, 696, 697, 699, 704, 705, 2145, 2151, 2153, 2154/1, 2156, 2162, 2163, 2164, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2188, 2190, 2191, 2194, 2195, 2227, 2228, 2229, 2235, 2236, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248 и 2500.

2.6. Преглед постојећег стања животне средине на подручју Плана

Обухват Плана детаљне регулације се налази оквиру грађевинског реона у урбанистичкој целини 4 Плана генералне регулације. Подручје у постојећем стању представља пољопривредно земљиште. Дата локација се налази јужно од насеља Бабушница у јужном делу обухвата Плана генералне регулације Бабушница.

У обухвату плана детаљне регулације нема изграђених објеката. Власници/корисници парцела тренутно користе земљиште у пољопривредне сврхе. Северно од обухвата постоје објекти породичног становања на ободу насеља.

Слика 2. Приказ обухвата Плана у ширем окружењу

Терен је у благом паду, повољан за изградњу производних и пословних објеката већих габарита.

Од постојеће комуналне инфраструктуре, кроз обухват Плана у регулацији планиране западне саобраћајнице пролази постојећи вод Ø800, водовода из Љуберађе. Регулацијом исте планиране улице пролази постојећи електроенергетски вод. Регулацијом државног пута IIA реда бр. 223, на којој се ослања обухват овог Плана детаљне регулације, пролази постојећи оптички кабал.

Обухват Плана је директно повезан на државни пут IIA реда бр. 223, на деоници између чворова Бабушница и Трнски Одоровци. У будућности је могуће, делимично постојећом, делимично планираном саобраћајном инфраструктуром, локацију

повезати са трасом државног пута IБ реда бр. 39 (деоница између чворова Бабушница- Бољинце) која пролази западно од обухвата, што позицију планиране производно пословне зоне чини изузетно повољном. Кроз подручје Плана пролази река Лужница.

2.6.1. Природне карактеристике подручја

Инжењерско геолошки и хидролошки услови

На подручју Плана, развило се више подтипова и варијација земљишта.
Највећи део подручја обухвата алувијалну раван Лужничке котлине, где су речни наноси послужили као основ за формирање карбонатног алувијума. На неогеном побрђу Лужничке котлине, развила су се земљишта из групе смоница и гајњаче. На вишим, благо нагнутим површинама, испод стрмих страна планинских венаца, појављују се и творевине делувијалног земљишта.
Подземне воде се јављају у виду нормалне издани. У неогеним седиментима, она лежи на дубини 4-8 m, а у алувијалној равни је знатно плића. Тамо где се подземна вода јавља на контакту кречњака и језерских седимената, долази до снажних процеса клижења.

Биогеографске карактеристике

На подручју Плана, заступљене су биљне врсте само из првог, најнижег ареала. Карактеришу га значајно присуство културних биљних врста и сасвим мало учешће аутохтоних биљних формација. На предметним парцелама у постојећем стању одвија се пољопривредна производња. Подручје се одликује сталним присуством човека и специфичном вегетацијом, па је и фауна веома сиромашна, како по броју врста које улазе у њен састав, тако и по бројности популације. Основу чине елементи медитеранске, средњоевропске и средњобалканске фауне, са малим учешћем источноевропских врста.

Сеизмолошке карактеристике тла

Локација је са сеизмолошког аспекта у зони VII степена сеизмолошког интезитета по Меркалијевој скали. С обзиром на услове тла и интезитет потреса неопходно је утврђивати тзв. сеизмички ризик за сваки објекат посебно.

Климатске карактеристике

На територији општине влада умерено континентална клима са варијететом планинске. Клима је под утицајем Азорског антициклона и циклонских активности са Атлантика, Средоземног мора, Егејског мора и нешто мање под утицајем Сибира и Афричког континента.

Средња годишња температура ваздуха је 11°/с. Релативна влажност ваздуха је просечно око 74 %. Облачност се просечно креће око 6/10. Годишње се просечно излучи око 607 mm падавина. Инсолација је око 2100 сати. Доминирају западни ветрови, мање северни и ретко југозападни.

2.6.2. Анализа и оцена стања животне средине

Према подацима добијеним од општине и обрађивача Плана, као и према подацима из Плана генералне регулације насеља Бабушница, на посматраном подручју није успостављен мониторинг параметара животне средине: воде, ваздуха и земљишта.
Према подацима из Плана генералне регулације насеља Бабушница *"ваздух је угрожен услед коришћења чврстог горива (дрва и угља) каоенергената за индивидуална ложишта и мазута и уља за локалне котларнице. Утицај индустрије на квалитет ваздуха није велики, због тога што постројења раде смањеним капацитетом (или не раде). На подручју Плана генералне регулације не врши се мерење и контрола квалитета ваздуха.*

Угроженост земљишта изазвана је употребом агрохемијских средстава, а део земљишта је деградиран експлоатацијом глине.
Квалитет вода је нарушен услед испуштања отпадних вода у водотокове без претходног пречишћавања, некомплетне канализационе мреже на подручју Плана и коришћења септичких јама. Праћење квалитета вода не врши се редовно и систем мониторинга није довољно развијен."

Земљиште
Чињеница која се може констатовати генерално је да је земљиште потенцијално угрожено на планском подручју како природним процесима, тако и антропогеним активностима, посебно пољопривредним. Један од фактора загађења замљишта је таложење загађујућих материја из ваздуха, пореклом од саобраћајних активности. Загађујуће материје из ваздуха на тло доспевају и путем падавина, нарочито су значајне киселе кише услед повећаних концентрација киселих супстанци у ваздуху. Киселе кише закишељавају земљиште чиме се ограничава развој биљних врста на њему и поспешују процеси ерозије. Поред киселих супстаници, из ваздуха у земиште доспевају тешки метали. У току експлотације саобраћајница јављају се емисије разних полутаната од којих су најзначајнији PAH (полициклични ароматски угљиководици) и неки метали. Они се јављају хабањем пнеуматика и кочница, хабањем возила као и истицањем уља и горива. Дуж саобраћајница долази до благог повећања салинитета што је последица посипања коловоза (мешавином индустријске соли и ризле) у зимским месецима, односно спирања на земљиште поред коловоза.

Загађење земљишта може се дефинисати као промена његових природних хемијских, радиолошких и биолошких особина насталих мењањем односа природних састојака или појавом нових синтетичких материја које ремете природне односе у живом свету и превазилазе могућности самопречишћавања. Загађеност земљишта зависи како од емисије и диспозиције штетних материја тако и од његовог састава, структуре и физичко хемијских особина. Када говоримо о потенцијалним изворима и о начину загађења земљишта то загађење може доспети из: 1. Ваздуха, атмосфере (емисије из технолошких процеса, емисије услед сагоревања фосилних горива, емисије издувних гасова возила, услед сагоревања биомасе, шума...); 2. Загађење из отпадних вода; 3. Загађење чврстим отпадом из привреде, домаћинстава и пољопривреде (директно уношење хемијских средстава). Угрожавање земљишта изражено је и процесом ерозије тј. одношењем земљишта било ветром или водом.

Главни природни извор тешких метала у земљишту су матичне стене у дубини, на чије присуство човек не може да утиче, али огроман утицај на састав земљишта има и индустрија са чврстим и течним отпадом и аерозагађењем које емитују.

Сви неоргански елементи или једињења мењају састав земљишта и када загађење досегне извесну границу долази до штетног ефекта на животну средину. Код појединих једињења се штетни ефекти не јављају одмах него тек после разлагања у земљишту. Штетне последице се према томе могу јавити раније или касније што зависи од растворљивости једињења и услова за разлагање у земљишту. Растворљива хемијска једињења не прозводе штетан ефекат само на земљиште и биоценозу него процеђивањем долазе и до подземних вода.

Од неорганских материја су посебно проблем тешки метали из киселих киша, аеросола и прашина, минералних ђубрива и отпада због изразито кумулативног и штетног деловања.

Анализа стања нивоа буке

Бука је сваки нежељени звук који омета рад или одмор и озбиљно погађа нервни систем, како централни тако и вегетативни.

На основу члана 8. Закона о заштити од буке у животној средини јединица локалне самоуправе:

- утврђује мере и услове заштите од буке, односно звучне заштите у плановима, програмима и пројектима, укључујући и оне на које даје сагласност у поступку стратешке процене утицаја, процене утицаја пројеката на животну средину, односно у поступку издавања интегрисане дозволе за рад постројења и активности;
- врши акустичко зонирање на својој територији, одређује мере забране и ограничења у складу са овим законом;
- доноси локални акциони план заштите од буке у животној средини, односно обезбеђује услове и етара се о његовом спровођењу;
- обезбеђује финансирање мониторинга буке у животној средини на територији јединице локалне самоуправе;
- врши надзор и контролу примене мера заштите од буке у животној средини.

За планско подручје нема релевантних мерења извршених у претходном период.

Бука негативно утиче на психичко и физичко здравље људи и има директан утицај на орган слуха као и на остале органе и организам у целини. Повишени ниво буке може довести до:
- поремећаја сна,
- кардиоваскуларних проблема,
- поремећаја менталног здравља,
- сметњи у говорној комуникацији,
- умањења способности за рад и учење,
- оштећења слуха.

Анализа воде

Према подацима из Просторног плана општине Бабушница стање квалитета воде на подручју општине Бабушница још увек је већим делом добро. Врше се испитивања хигијенске исправности воде, као и физичко-хемијска и микро-биолошка испитивања и углавном испитани узорци вода одговарају Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће ("Сл. лист СРЈ", бр. 42/98 и 44/99). Уобичајеним технолошким поступцима пречишћавања и дезинфекције вода је доведена до квалитета воде за пиће. Посебно су у добром стању мањи планински водотоци који протичу кроз зоне у којима није изражен антропогени утицај. Мање реке, које гравитирају ка реци Лужници, налазе се у стању високог квалитета, најчешће у класама I и II .

3. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

Основни циљ израде Плана детаљне регулације је активирање нових просторних капацитета за развој пословних и производних делатности како би се подигао ниво квалитета живота и рада, што је један од основних развојних циљева дефинисаних Планом генералне регулације.

Како би се постигао овај циљ потребно је Планом детаљне регулације:

- детаљно дефинисати намену грађевинског земљишта, тип, намену и капацитете објеката чија се изградња планира и урбанистичке параметре за изградњу;
- адекватно решити саобраћајни прикључак планиране саобраћајнице на државни пут IA реда бр. 223, као и прелаз преко корита реке Лужнице;
- комунално опремити локацију-сагледати стање постојеће комуналне инфраструктуре, дефинисати прикључења на исту; дефинисати капацитете планиране комуналне инфраструктуре неопходне за правилно функционисање пословних и производних објеката;
- дефинисати регулационо-нивелациони план са аналитичко-геодетским елементима за обележавање површина јавних намена;
- прописати мере заштите животне средине и заштите од елементарних непогода, пожара и акцидената.

Доношењем Плана детаљне регулације створиће се услови да се реше имовинско-правни односи, дефинише јавни интерес и земљиште приведе планираној намени.

Концепцијом планиране организације простора ствара се потпуно нов урбани простор са вредностима које побољшавају ниво опремљености простора и стање инфраструктуре.
Земљиште у граници обухвата Плана припада грађевинском земљишту и водном земљишту. Грађевинско з емљиште је, према режиму коришћења земљишта, намењено за површине јавних – саобраћајне површине и осталих намена – пословно-производни комплекс.

У односу на постојеће стање, повећава се удео водног земљишта у обухвату плана јер се дефинише регулација постојећег бујичног потока који нема целом дужином кроз обухват Плана себи припадајућу катастарску парцелу. Такође, планира се и регулација корита реке Лужнице.

У односу на планирану намену и карактеристике планиране изградње, планско подручје представља једну урбанистичку зону – планирани пословно–производни комплекс.

3.1. Детаљна намена површина

У табели 1 – *Детаљна намена грађевинског земљишта,* дат је приказ заступљености конкретних намена у обухвату Плана.

Табела 1. Детаљна намена грађевинског земљишта

НАМЕНА			Површина	
			Планирано стање	
			ha	%
1.	**Грађевинско земљиште**		**10.14 65**	**98.55**
	1.1	Површине јавних намена - Саобраћајне површине	1.68 61	16.38
	1.2	Површине осталих намена - Производно-пословни комплексдефуини	8.46 04	82.17
2.	**Водно земљиште**		**0.14 93**	**1.45**
	2.1	Река Лужница	0.03 35	0.33
	2.2	поток	0.11 58	1.12
У К У П Н О:			**10.29 58**	**100,00**

Намена грађевинског земљишта у оквиру површина осталих намена је производно-пословна. У овој зони могу се градити објекти у функцији пословања, производње, складиштења и трговине, тј. објекти за које није обавезна и за које се може захтевати процена утицаја на животну средину у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр. 114/2008). Због близине насеља, у оквиру пословно-производног комлекса се забрањује изградња објеката за које је прописана обавезна израда процене утицаја на животну средину у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр. 114/2008). Такође, ради јасне диференцијанције функција, у оквиру производно-пословног комплекса није дозвољена изградња стамбених објеката и објеката јавних служби.

3.2. Попис парцела за јавне површине

Све парцеле у обухвату Плана детаљне регулације припадају катастарској општини Драгинац.

У обухвату Плана детаљне регулације, за грађевинско земљиште јавне намене – саобраћајне површине издвајају се делови следећих катастарских парцела:
540, 541, 542, 543, 550, 551, 552, 584, 585, 587, 588, 590, 2145, 2153, 2154/1, 2156, 2162, 2163, 2164, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2183, 2187, 2188, 2190, 2919, 2912, 2913, 2914, 2915, 2227, 2228, 22292235, 2236, 2238, 2239, 2240, 2241 и 2248.

За регулацију реке Лужнице, у обухвату Плана, издвајају се делови катастарских парцела број:
2500 – река Лужница, 586 и 668.

За планирану регулацију потока, у обухвату Плана, издвајају се делови катастарских парцела број:
543, 544, 545, 547, 548, 549, 2173, 2174, 2175, 2176, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2184, 2185, 2192, 2193 и 2195.

3.3 Услови за уређење површина јавних намена и мрежа јавне комуналне инфраструктуре

Саобраћајна инфраструктура

Путни саобраћај

Како у оквиру обрађиваног дела не постоје саобраћајнице изграђене савременим коловозним застором, планира се изградња нових саобраћајница. Преко северне саобраћајнице врши се повезивање комплекса са државним путем IIA реда број 223. Дефинисањем ових уличних коридора створиће се услови за поступак парцелације и препарцелације и формирање нових грађевинских парцела.

Постојећа физичка структура простора омогућује да се формира приближно ортогонална саобраћајна мрежа. Систем планираних путева (улица) прилагођен је могућностима оптималног коришћења земљишта.

Дефинисане саобраћајнице намењене су за саобраћај моторних возила. Планирано је да се саобраћај моторних возила одвија на јединственом коловозу и да има две возне траке за двосмерни саобраћај. Основни токови се пресецају у истом нивоу.

Како би се обезбедио потребан ниво квалитета услуге успостављена је целовита и јасна хијерархија свих деоница путне мреже, које се налазе у оквиру граница планског подручја, кроз контролисане услове међусобног повезивања.

Регулациона ширина новопланираних улица утврђена је у складу са функционалним рангом саобраћајница и потребним простором за постављање планиране саобраћајне и комуналне инфраструктурне мреже, а на основу Плана генералне регулације и износи 11,0m. Тиме ће се омогућити изградња нових саобраћајница намењених двосмерном саобраћају, односно обезбедити потребан саобраћајни капацитет и створити услови за нормално одвијање саобраћаја регулисаног на савремен и безбедан начин. Истовремено, обезбедили би се коридори за смештај комуналне инфраструктуре.

Елементи попречног профила на делу трасе и на делу моста:
- две возне траке намењене проточном саобраћају, свака ширине 3,5 m,
- тротоари, са обе стране коловоза, сваки ширине 2,0 m.

Предвидети да се бициклистички саобраћај одвија у мешовитом профилу – бициклисти су на коловозу заједно са моторним возилима.

Стационирани саобраћај у оквиру коридора саобраћајница није планиран. Паркирање путничких возила за запослене и коминтенте предвиђено је у оквиру радног комплекса. Такође, смештај возила – камиона и радних машина, које су неопходне за обављање пословне и радне делатности планиране у склопу пословних и производних објеката, решавати, искључиво, на припадајућој парцели, у складу са условима организације и уређења парцеле.

За све саобраћајнице потребно је предвидети саобраћајну сигнализацију у хоризонталној и вертикалној равни.

Не предвиђа се изградња аутобуских стајалишта, као ни одређивање локација за пратеће објекте поред пута - бензинске и гасне станице

Нивелационе коте улица и јавних површина

Планом хоризонталне регулације саобраћајница дефинисани су услови за диспозицију основних елемената попречног профила које чине коловозне траке за колски и пешачки саобраћај. Основне елементе попречног профила на делу моста, такође, чине коловозне траке за колски и пешачки саобраћај.

Утврђена регулациона линија условила је постављање осовине новопланираних саобраћајница.

У оквиру графичког прилога *бр. 3 – Регулационо-нивелациони план са аналитичко-геодетским елементима за обележавање, Р 1:2 500* дат је положај саобраћајница у уличном коридору одређен теменима осовина саобраћајница, као и оквирне коте нивелете саобраћајница (тачне коте нивелете биће дефинисане у оквиру техничке документације за изградњу датих саобраћајница).

Ток нивелете је прилагођен условима на терену и комуналним инсталацијама, при чему се водило рачуна да се, уклапањем нивелете у задата ограничења, не прекораче гранични нивелациони параметри. Такође, у нивелационом решавању усклађени су и интерни односи укрсних саобраћајница, односно обезбеђени су нормални услови повезивања подужног нагиба једне са попречним нагибом друге укрсне саобраћајнице и обрнуто. За планиране саобраћајнице предвиђен је једностран попречни нагиб коловоза.

Водни ресурс

Предметна локација налази се између пута Бабушница и Љуберађа и десне обале нерегулисаног корита реке Лужнице. Локација је у плавној зони, па је потребно предвидети регулационе радове у кориту и заштитне насипе.

Хидрографски подаци:

- водоток: река Лужница (водоток I реда), р.бр. 380, Лужница узводно од ушћа Мурговице, LUZVL_2, Правилника о утврђивању водних тела површинских и подземних вода ("Сл. Гласник РС", бр. 96/2010).
- по Правилнику о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Сл. Гласник РС", бр. 9742011), река Лужница припада типу 3, мали и средњи водотокови, надморске висине до 500м, доминација крупне подлоге.
- По старој Уредби о категоризацији вода ("Сл. Гласник СРС", бр. 5/68), р.бр. 67, река Лужница од изворишта до ушћа у реку Власину, категорија II:
  - категорија водног тела: река,
  - слив: Власине, Јужне Мораве,
  - водно подручје: Морава,
  - управни округ Пиротски.

У оквиру реализације програма који се базира на систему одбране од поплава регулисана је река Лужница на деоници кроз Бабушницу према пројекту "Допуна и реконструкција пројекта регулације реке Лужнице у Бабушници од km 20+575 до km 22+600". Према наведеном пројекту регулисани протицајни профил је двогуб са подужним падом I = 0,002. Обложене су косине минор корита ширине 5m и нагибом косина 1:2, а дно је стабилизовано попречним праговима при чему су периодично урађене каскаде. Ширина мајор корита је 24 m, са нагибом косина 1:2 и дубином корита 2,5m. На потезу ниских обала урађени су одбрамбени насипи.

Изградњом објеката на обали и у кориту реке Лужнице не сме се утицати на промену режима протока воде.

Обухват Плана детаљне регулације пресеца безимени поток који скупља бујичне воде из правца насеља Сурачево, орјентационе површине слива око 5km². Хидролошки подаци о бујичном протоку нису познати.
Регулација потока кроз обухват Плана предвиђена је у дужини од 286 m.

Бујични поток у обухвату Плана налази се на парцели број 528 КО Драгинац, чији је корисник ЈП "Србијаводе". Постојећи ток који се кроз обухват Плана пружа правцем североисток-запад, на терену, не прати у потпуности себи припадајућу парцелу, већ постоје одступања. Поток се, у обухвату План адетаљне регулације, пружа до краја парцеле 528 те даље наставља истим правцем пресецајући парцеле 549, 2182, 2181, 2180, 2179, 2178, 2176, 590, 2175 и 2174. Ток се даље наставља ван обухвата Плана детаљне регулације до улива у реку Лужницу.

Хидролошки режим бујичних водотока је специфичан. Бујични карактер хидролошког режима манифестује се великим распоном протицаја и карактеристичном формом хидрограма великих вода. Однос протицаја великих вода и малих вода је реда величине 103. Трајање великих вода је врло кратко, реда величине неколико часова. Хидрограми бујичних таласа имају кратку временску базу, при чему је посебно кратко време пораста (узлазна грана), због брзог формирања и наглог надоласка великих вода. Криве трајања протицаја бујичних водотока у току године имају такође карактеристичну форму, са врло кратким трајањем великих вода (неколико дана годишње) и дугим трајањем малих и средњих вода.

Псамолошки режим бујичних водотока је у потпуном складу са хидролошким режимом. Највећи део годишњег транспорта наноса (преко 70%) одвија се у бујичним таласима. Однос проноса суспендованог и вученог наноса, то зависи од геоморфолошких и геолошких услова у речном сливу. За бујичне водотоке на подручју Србије, учешће вученог наноса у укупном годишњем транспорту наноса варира од 10-30%. Статистичке методе користе осмотрене вредности и статистичко израчунавање протицаја жељеног повратног периода.

При прорачуну меродавног протицаја за димензионисање корита потока обухватити следеће сегменте:

- географске карактеристике подручја;
- геоморфолошке услове у сливу;
- геолошке и педолошке карактеристике;

- климатске и метеоролошке услове;
- карактеристике ерозионих процеса;
- намена површина и начина коришћења земљишта.

Документација о бујичном току мора обухватити све аспекте проблематике, укључујући следеће подлоге:

- геодетске и морфолошке подлоге, са трасом, уздужним профилом и попречним профилима речног корита;
- геолошке и геомеханичке подлоге, укључујући литолошку структуру приобалног терена и параметре геостатичке стабилности обала;
- хидролошке подлоге, са обрадом података осматрања водостаја и протицаја на водомерним станицама (или падавина);
- псамолошке подлоге, са подацима о грануломертијској структури речног наноса и евентуалним мерењима проноса наноса;
- хидрауличке подлоге, укључујући и податке о локалним отпорима у речном кориту - податке о изграђеним објектима дуж водотока (регулационе грађевине, пропусти, мостови и др.).

На основу оквирних критеријума за рангирање и усвајање меродавних протицаја великих вода за системе заштите од поплава, овај водоток, с обзиром на то да пролази кроз производну зону је водоток 3. приоритета са повратним периодом меродавне велике воде од минимално 25 година.

Меродавни протицај за димензионисање корита регулисаног водотока одређује надлежна водопривредна институција.

Са обе стране регулисаног водотока оставити заштитни појас минималне ширине 5,0 m због могућих интервенција.

Имајући у виду хидраулику бујичног тока предвидети облагање дна и косина потока каменом у цементној облози или бетоном како би се омогућио бржи пролаз поплавног таласа. На местима укрштања потока са саобраћајницама предвидети пропусте кружног или сандучастог попречног пресека одговарајућих димензија. За постојеће пропусте проверити пропусну моћ и ако је потребно препројектовати их. Пројектовати бетонске крилне зидове, уливне и изливне грађевине, објекте за умирење бујичног тока (каскаде, прагове, слапишта, „зубе" и слично) тамо где је потребно.

Оријентационе димензије корита потока:

- ширина дна б=0,80-1,0m,
- нагиб косина 2:1 до 1:1,5,
- дубина 1-1,5m,
- пад дна углавном треба да прати природно стање корита.

Облогу дна корита пројектовати у паду од 1% према осовини речног тока.

Трасу уређеног водотока усагласити са постојећим инфраструктурним и саобраћајним објектима. Посебно обратити пажњу на постојећи вод Ø800

регионалног водовода "Љуберађа – Ниш". Међусобни угао укрштања оса планиране регулације потока и планиране саобраћајнице је min 45°, при чему треба тежити да угао укрштања буде прав или што ближи правом углу.

Водоснабдевање и одвођење отпадних вода

Кроз обухват Плана детаљне регулације кроз планирану регулацију јавне саобраћајне површине која дефинише западну границу обухвата пролази челични цевовод Ø800 mm регионалног система Љуберађа – Ниш. С обзиром на то да је ово вод примарне мреже за водоснабдевање, успоставља се заштитни појас у укупној ширини од 6 m (по 3 m са сваке стране у односу на осовину цевовода). У овом појасу забрањује се изградња објеката и уређаја, као и вршење било којих радова који могу угрозити квалитет воде или стабилност цевовода.

За потребе прикључења на јавну водоводну мрежу пословно производних објеката унутар комплекса неопходна је израда цевовода од пута IIA реда број 223 дуж приступне саобраћајнице за комплекс до формиране парцеле комплекса чиме се формира прстен око самог пословно-производног комплекса. Постојећи вод је пречника 3". С обзиром на то да се до производно-пословног комплекса мора довести вод јавне водоводне мреже одговарајућег пречника за задовољење потреба за изградњу противпожарног система, неопходно је повећање пречника јавне водоводне мреже како би се обезбедила довољна количина воде, али и прописани притисак у цевоводу.

Планирану водоводну мрежу у зони постојеће и планиране регулације реке Лужнице изводити у мостовској конструкцији са адекватном заштитом.

Постојећу мрежу приликом извођења радова на регулацији потока обезбедити од оштећења у току изградње и урадити адекватну заштиту за период експлоатације.

Планом генералне регулације Бабушнице, као основни правац и циљ развоја водоснабдевања, прописана је рационализација потрошње висококвалитетне воде за пиће и оријентација индустрије на снабдевање из водотокова или подземља за потребе техничке и технолошке воде. Забрањена је употреба санитарне воде за прање и заливање површина.

Уколико претходни истражни хидрогеолошки радови покажу да се ове воде не могу обезбедити из подземља, за потребе прања асфалтних и бетонских површина као и заливања травнатих и парковских површина користити воду из аутоцистерни или колектора атмосферских падавина које су претходно прошле третман кроз таложник – сепаратор уља и масти.

У обухвату Плана детаљне регулације не постоји изграђена мрежа за одвођење фекалне канализације. Планом генералне регулације предвиђени су фекални колектори који прате планирану регулацију реке Лужнице и који би се јужно од границе овог Плана, а у непосредној близини улили у један колектор директно повезан са планираним постројењем за пречишћавање отпадних вода.

За прикупљање фекалне канализације из производно пословног комплекса предвиђени су засебни фекални колектори који би се уливали у крајњи колектор који отпадне воде уводи у постројење за пречишћавање. Сви планирани пословни и производни објекти унутар комплекса морају бити прикључени на сабирни вод и обухваћени системом за пречишћавање отпадних вода уз претходни предтретман уколико технолошки процес продукује отпадну воду која може угрозити процес пречишћавања у био-аерационим сабирним базенима.

Као **искључиво прелазно** решење до изградње фекалних сабирних колектора и постројења за пречишћавање отпадних вода, фекална канализација ће се прикупљати у водонепропусним септичким јамама са организованим пражњењем. Индустријске отпадне воде, које садрже опасне материје, подвргаваће се предтретману. Након реализације целокупног система обавезно је прикључење на канализацију и затварање свих септичких јама у циљу спречавања даљег загађивања подземних вода и очувања категорије површинских вода.

Кишна канализација треба да омогући одвођење атмосферских вода са саобраћајница, кровова и осталих уређених површина до реципијента (реке Лужнице). Атмосферске воде, зависно од порекла, упустити у реципијент након адекватног третмана на одговарајућем уређају. Атмосферска канализација има задатак заштите урбанизованих површина и индустријских погона од плављења атмосферским водама. Кишну канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост подручја, рачунска киша и др.) и изградити је паралелно са фекалном канализацијом.

У складу са рационализацијом коришћења санитарне воде у производним комплексима, атмосферске воде са парцела је могуће, уз предтретман у сепаратору уља и масти уколико је неопходно, прикупљати у посебне колекторе, а затим користити као техничку воду.

<u>Електроенергетска инфраструктура</u>

Траса далековода 110 kV број 1195 ТС Бабушница – ТС Пирот 2, који је власништво ЈП ''Електромрежа Србије'', налази у близини обухвата границе Плана детаљне регулације. Овај далековод тренутно ради под напоном 35кВ. Према Плану развоја преносног система за период од 2016. године до 2025. године и Плану инвестиција, у непосредној близини обухвата границе предметног Плана није планирана изградња електроенергетске инфраструктуре која би била у власништву ЈП ''Електромрежа Србије''.

Траса далековода 10 kV простире се источно од производно пословне зоне, пратећи ток реке Лужнице и пресеца обухват Плана детаљне регулације у делу планиране саобраћајнице.

У оквиру граница Плана ЕД Пирот не планира изградњу нових електроенергетских објеката.

Када буду били познати конкретни пословни и производни програми које ће се градити у обухвату овог Плана, за потребе израде техничке документације за објекте

инвеститори су у обавези да затраже техничке услове за њихово прикључење на електроенергетски систем. Овим техничким условима дефинисаће се начин за обезбеђивање потребне ел. енергије (изградњом недостајуће, односно реконструкцијом постојеће инфраструктуре) и услови и место прикључења у зависности од потребне количине и напонског нивоа.

Телекомуникациона инфраструктура

Кроз обухват Плана детаљне регулације пролази постојећи бакарни телекомуникациони кабал на месту где се планира саобраћајни прикључак на државни пут ИИА реда број 223. Прикључак на телекомуникациону мрежу будућих објеката у оквиру пословно-производног комплекса планира се са постојећег оптичког кабла северозападно од границе плана преко нове кабловске мреже у рову дуж трасе планираних јавних саобраћајница.

Приликом изградње планираних саобраћајница, а касније и објеката у оквиру комплекса, планираним радовима не сме се угрозити механичка стабилност и техничке карактеристике постојећих ТК објеката и каблова и нормално функционисање ТК саобраћаја. Увек мора да буде обезбеђен адекватан приступ постојећим кабловима ради њиховог редовног одржавања и евентуалних интервенција. То подразумева да се пре извођења било каквих радова идентификује и обележи траса постојећих ТК каблова у зони планираних радова помоћу трагача каблова и по потреби пробним ископима на траси како би се утврдио њихов тачан положај и дубина. Грађевинске радове у непосредној близини постојећих ТК каблова вршити искључиво ручно, без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите(обезебеђење од слегања, пробни ископи и сл.). Уколико предметна изградња условаљава измештање ТК каблова неопходно је урадити Техничко решење/Пројекат измештања, заштите и обезбеђења постојећих ТК објеката/каблова у сарадњи са надлежном службом Телекома. За потребе израде техничке документације за изградњу објеката у оквиру пословно-производног комплекса, инвеститори су у обавези да накнадно, посебним захтевом, затраже услове за изградњу и прикључење.

Гасоводна инфраструктура

У обухвату Плана детаљне регулације наддлежно Предузеће за изградњу гасоводних система, транспорт и промет природног гаса "Југоросгас" а.д. нема изведену, постојећу гасоводну мрежу, нити постоје пројекти за изградњу гасоводне мреже.

Планом генералне регулације Бабушнице предвиђена је гасификација.

За снабдевање подручја општине Бабушница природним гасом изградиће се Главни разделни чвор (ГРЧ) "Бабушница" код насеља Понор (ван територије општине Бабушница), на магистралном гасоводу МГ-10 од Ниша до српско-бугарске границе.
Од ГРЧ „Бабушница" планира се разводни гасовод до главне мернорегулационе станице (ГМРС) "Бабушница". Са ове ГМРС дистрибутивном гасоводном мрежом ниског притиска гасом ће се снабдевати потрошачи на територији Плана, као и у делу Општине ван захвата Плана.

Дистрибутивну гасоводну мрежу изградити од полиетиленских цеви, у складу са одговарајућим прописима за планирани радни притисак до 4 бара.

Поред дистрибутивне мреже, из ГМРС се планира и изградња примарне гасоводне мреже средњег притиска. Ова мрежа се рачва на два крака, при чему је један крак планиран за снабдевање МРС "Љуберађа", а други за снабдевање гасом "МРС Студена".
Планирану гасоводну мрежу средњег притиска израдити од челичних цеви радног притиска 16 бара.

4. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На основу чланова 13. и 15. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, обрађивачи су у Извештају разматрали две варијанте, и то: варијанта да се план не усвоји и имплементира и варијанта да се план усвоји и имплементира. Ово је најважније поређење варијантних решења како би се приказао избор најповољнијег решења са становишта заштите животне средине.

Укупни ефекти Плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, са циљевима и решењима Плана. Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало усвајање или неусвајање предметног Плана, стратешка процена се бавила разрадом обе варијанте. Избор најповољније варијанте извршио се на основу анализе свих позитивно и негативно оцењених ефеката сваког сектора Плана.

Могући позитивни и негативни ефекти обе варијанте Плана разматраће се у варијанти да се План не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду и у варијанти да се план имплементира и развој настави према планираним планским решењима.

5. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

У поступку израде Плана и спровођења СПУ овог планског документа на животну средину обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења.

Све консултације су релевантне за процес стратешке процене и израду Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана, а услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења.

За потребе израде предметног Плана прибављени су и коришћени подаци и услови издати од стране имаоца јавних овлашћења, надлежних органа и организација и то:

- Услови ЈКП "Комуналац" Бабушница, бр. 1133, од дана 19.7.2016. год.,
- Услови ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА "ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА" Д.О.О. БЕОГРАД, ОГРАНАК ПИРОТ, бр. 10.25-178575/2, од дана 18.08.2016. год.,
- Услови од стране Телеком Србија , бр. 7131-251049/2-2016 CJ, од дана 01.07.2016. год.,
- Услови ЈП ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈА, бр. 0-1-2-230/1, од дана 29.07.2016. год.,
- Услови Предузећа за изградњу гасоводних система, транспорт и промет природног гаса а.д ЈУГОРОСГАЗ, бр. Н/И – 243, од дана 04. 07. 2016. год.,
- Услови ЈП "'Пошта Србије", бр. 2016- 105901/2, од дана 15.07.2016. год.,
- Мишљење Јавно водопривредног предузећа "Србијаводе", бр. 02-07-3372/2, од дана 11.07.2016.,
- Услови Министарства пољопривреде и заштите животне средине -Републичка дирекција за воде- број 325-05-01005/2016-07 од дана 29.09.2016. године,
- Услови ЈП "Путеви Србије", бр. 953-16445/16-2, од дана 17.08.2016. год.,
- Услови Републичког хидрометеоролошког завода, бр. 922-3-82, 83/2016, од дана 12.07.2016. год.,
- Услови МУП, Сектор за ванредне ситуације у Пироту, Одсек за превентивну заштиту, бр. 217-6755/2016-1, од дана 12.07.2016. год.,
- Услови Министарства одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, број 2080-2 од дана 26.07.2016. год.,
- Услови Завода за заштиту споменика културе Ниш, бр. 768/2, од дана 12.07.2016. год.,
- Услови Завода за заштиту природе Србије, бр. 020-147/2, од дана 02.08.2016. год.,
- Услови Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, сектор за просторно планирање и урбанизам, бр. 350-01-04555/2016-11, од дана 11.07.2016. год.,
- Услови ЈП Дирекција за грађевиснко земљиште, путеве и комунални развој општине Бабушница, бр. 37, од дана 22.07.2016. год.,
- Обавештење, ЈП за газдовање шумама "Србијашуме", ШГ "Пирот" , бр. 3625/16, од дана 21.07.2016. год.

6. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

6.1. Општи циљеви и начела стратешке процене

Приликом израде планова, већина општих циљева везана је за планска документа вишег реда и услове који они диктирају, док се посебни циљеви дефинишу према специфичности плана, конкретном разматраном простору, стању животне средине, намени површина и др.

Дефинисање циљева заштите животне средине на подручју Плана заснива се на усвојеним стратешким документима на државном нивоу, од којих је од посебног значаја Просторни план Републике Србије, Национални програм заштите животне средине, Национална стратегија одрживог развоја и други развојни документи. Стратешки циљеви заштите животне средине дати одредбама ПП РС представљају факторе очувања еколошког интегритета простора, односно рационалног коришћења природних ресурса и заштите животне средине.

Приликом израде планова, већина општих циљева везана је за планска документа вишег реда и услове који они диктирају, док се посебни циљеви дефинишу за специфичност плана, конкретни разматрани простор, намену површина и др.

Са становишта дугорочне организације коришћења, уређења и заштите простора *концепт одрживог развоја* представља стратешку активност којом се дефинишу плански принципи и критеријуми заштите, затим средства и развој животне средине. Стратегија одрживог развоја примењена на подручје у обухвату Плана огледа **се у детаљнијој планској организацији и уређењу кроз вредновање капацитета простора у односу на одговарајуће делатности и активности у њему, као и усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима**.

На основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине наведеним у плановима и стратегијама дефинисани су **општи циљеви ове стратешке процене**:

- одрживо управљање квалитетом ваздуха,
- примена БАТ (Best Available Techniques) технологија за сва планирана постројења у обухвату Плана
- поштовањем мера заштите у циљу минимизације ванредних ситуација
- заштита од буке,
- одрживо управљање водама,
- одрживо коришћење земљишта,
- одрживо управљање отпадом,
- заштита природног и културног наслеђа,
- минимизација утицаја на становништво и здравље људи.

У оквиру Плана, наведеним општим циљевима мора се посветити пажња кроз интегрисање аспеката заштите животне средине у све секторе Плана, почев од намене земљишта, преко земљишне политике, привредног развоја, планирања и унапређења саобраћаја, квалитета становања посебно у деловима где су пристуни

објекти средњих и великих густина становања као и у контактним подручјима овог типа ван граница обухвата Плана, одрживо коришћење енергије, управљање отпадом итд. Стога, заштита животне средине од загађивања треба да се оствари на следећим начелима:

- *превенција и предострожност,* за активности које могу да изазову негативне утицаје на околину или еколошки ризик, применом система процене утицаја на животну средину пре доношења инвестиционих одлука,
- *заштита,* заштита водног и земљишног ресурса,
- *усклађеност,* усклађивање привредног, технолошког и урбаног развоја са постојећим апсорпционим еколошком капацитетом животне средине
- *управљање,* управљање потрошњом необновљивих ресурса у складу са критеријумима одрживости развоја и коришћења простора,
- *рационалност,* рационалније коришћење воде, енергије, и земљишта у свим привредним делатностима,
- *минимизирање,* смањење количине отпада, увођење рециклирања и безбедно депоновање свих врста отпада.

За реализацију општих циљева утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите.

Посебни циљеви стратешке процене представљају конкретан, делом квантификован исказ општих циљева дат у облику смерница за примену и акција (мера, радова, активности) уз помоћ којих ће се те промене извести.
Посебни циљеви стратешке процене чине, првенствено, методолошко мерило кроз које се третирају/проверавају ефекти плана на животну средину. Они треба да обезбеде субјектима одлучивања јасну слику о суштинским утицајима плана на животну средину, на основу које је могуће донети одлуке које су у функцији заштите животне средине и реализације основних начела одрживог развоја.

6.2. Посебни циљеви стратешке процене утицаја

На основу наведених општих циљева стратешке процене, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Плану, утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите. Еколошки одговорно коришћење простора, који обухвата План, представља значајан потенцијал за одрживи развој овог подручја.

При томе се, у просторној организацији, треба ослањати на следеће посебне циљеве заштите животне средине (1-8):

A. **ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ ВАЗДУХА**
   1. Континуирано пратити емисије у ваздух на емитерима објеката у обухвату Плана у складу са мониторингом прописаним студијама за појединачне пројекте (објекте),

B. **ПРИМЕНА БАТ ТЕХНОЛОГИЈА ЗА СВА ПЛАНИРАНА ПОСТРОЈЕЊА У ОБУХВАТУ ПЛАНА**
   2. Контрола емисије из индустријских постројења применом најбоље доступне технологије (БАТ- Best Available Techniques) и техника максималне заштите за веома токсичне, канцерогене и мутагене

материје,

C. **ПОШТОВАЊЕМ МЕРА ЗАШТИТЕ У ЦИЉУ МИНИМИЗАЦИЈЕ ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА**

3. Дефинисање мера заштите од акцидената за све активности на подручју Плана,

D. **ЗАШТИТА ОД БУКЕ**

4. У планском периоду смањити изложеност људи који бораве на планском подручју повишеним нивоима буке од саобраћајних и привредних аквитности,

E. **ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА,**

5. Очување квалитета подземних вода,
6. Адекватно управљање бујичним водама,

F. **ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ**

7. Увођење система прикупљања, сепарације, третмана и одлагања свих врста отпада на подручју Плана као дела простора обухваћеног ПГРом Бабушнице,

G. **МИНИМИЗАЦИЈА УТИЦАЈА НА СТАНОВНИШТВО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ**

8. Раст запослености.

6.3. Избор индикатора

Планирање је кључна карика у систему управљања променама у животној средини, а почетни и најважнији корак у процесу планирања је формирање базе података (информационе основе) ради идентификације те исте средине. На основу идентификованог стања у могућности смо да предузмемо адекватне мере у планском процесу у циљу ефикасне заштите животне средине.

Саставни део сваког информационог система представљају показатељи (индикатори). Показатељи управљања животном средином представљају веома битан сегмент у оквиру израде просторног или урбанистичког плана и један ниво у оквиру комплексног просторног информационог система. Сврха њиховог коришћења је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Показатељи су веома прикладни за мерење и оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животној средини и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање**.**

Индикатори СПУ предметног Плана су припремљени према циљевима стратешке процене, на основу индикатора из **Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени Гласник" Републике Србије бр. 37/2011**) и приказани су у следећој табели.

Табела 2. Избори стања животне средине на подручју Плана

Индикатори
1. Емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекорсора, суспендованих честица ($PM_{10,}$ $NO_{2,}$ NH_3 и SO_2) 2. Емисија прекорсора озона (NOx, CO, CH4, и NMVOC), 3. Процентуални удео коришћења еколошки прихватљивих енергената 4.Емисија гасова са ефектом стаклене баште, 5.Емисија ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих материја, емисија тешких метала 6. индекс сапробности 7. SWQI-Serbian Water Quality Index, 8. квалитет воде за пиће 9. Постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације 10. Загађење отпадне воде, 11. Покривеност подручја системом за одвођење отпадних вода 12. Квалитет воде у реципијенту 13. Укупна количина произведеног отпада 14. Количина издвоједног прикупљеног, поновно искоришћеног и одложеног отпада 15. Број покренутих поступака процене утицаја на животну средину 16. Укупни индикатор буке 17. Промена начина коришћења земљишта

6.4. Компатибилност циљева СПУ са циљевима Плана

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде Стратешке процене на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања.

Истиче се и то да је Стратешка процена делимично интегисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би била потпуно интегрисана процедура израде стратешке процене утицаја треба да се преплиће са процедуром израде планова или програма. Имајући у виду чињеницу да процеси израде СПУ и Плана нису текли паралелно, у наредној табели испитана је компатибилност циљева СПУ са циљевима Плана.

Циљеви СПУ

A. одрживо управљање квалитетом ваздуха,
B. примена БАТ технологија за сва планирана постројења у обухвату Плана
C. поштовањем мера заштите у циљу минимизације ванредних ситуација
D. заштита од буке,
E. одрживо управљање водама,
F. адекватно управљање отпадом,
G. минимизација утицаја на становништво и здравље људи.

Табела 3. Компатибилност циљева Плана и циљева СПУ

ЦИЉЕВИ ПЛАНА		A	B	C	D	E	F	G
	ЦИЉЕВИ СПУ							
Дефинисати намену грађевинског земљишта, тип, намену и капацитете објеката чија се изградња планира и урбанистичке параметре за изградњу		**0**	**0/+**	**+**	**+**	**0**	**+**	**+**
Адекватно решити саобраћајни прикључак планиране саобраћајнице на државни пут IA реда бр. 223, као и прелаз преко корита реке Лужнице		**+**	**0**	**0/+**	**+**	**0**	**+**	**+**
Комунално опремити локацију-сагледати стање постојеће комуналне инфраструктуре, дефинисати прикључења на исту; дефинисати капацитете планиране комуналне инфраструктуре неопходне за правилно функционисање пословних и производних објеката		**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**
Дефинисати регулационо-нивелациони план са аналитичко-геодетским елементима за обележавање површина јавних намена		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Прописати мере заштите животне средине и заштите од елементарних непогода, пожара и акцидената		**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**

+ - позитивно, 0- неутрално, - негативно

На основу приказаног, може се закључити да су циљеви Плана у потпуности усаглашени са циљевима СПУ.

7. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА СА ОПИСОМ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Као што је већ истакнуто, циљ израде СПУ предметног плана на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ остварио, потребно је сагледати Планом предвиђене активности.

7.1. Процена могућих утицаја на животну средину

У СПУ анализирана су сва планска решења и извршено је идентификовање оних која у одређеној мери могу угрозити квалитет елемената животне средине у фази реализације плана. У том контексту, у Извештају о СПУ се анализирају могући утицаји планираних активности на чиниоце животне средине и дефинишу планске мере заштите које ће потенцијална загађења довести на ниво прихватљивости, односно у границе дефинисане законском регулативом.

Процена могућих утицаја плана и програма на животну средину, према Закону, садржи следеће елементе:

1) приказ процењених утицаја варијантних решења Плана повољних са становишта заштите животне средине са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
2) поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења;
3) приказ процењених утицаја плана и програма на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
4) начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, стаништима и биодиверзитету; заштићеним природним добрима; становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно-историјској баштини, инфраструктурним, индустријским и другим објектима или другим створеним вредностима;
5) начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), кумулативна и синергијска природа утицаја.

Циљ израде СПУ предметног плана на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја на квалитет животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору.

У стратешкој процени, акценат је стављен на анализу планских решења која доприносе заштити животне средине и подизању квалитета живота на посматраном простору.

У том контексту, у Извештају се анализирају могући утицаји планираних активности на животну средину и планске мере заштите које ће потенцијалне негативне ефекте плана довести на ниво прихватљивости, а који ће се вредновати у односу на дефинисане индикаторе.

Процена утицаја варијантних решења

Закон не прописује шта су то варијантна решења плана која подлежу стратешкој процени утицаја, али у пракси се морају разматрати најмање две варијанте:

Варијанта I - да се планска решења реализују, и
Варијанта II - да се планска решења не реализују и имплементирају.

Пожељно је да се са стратешком проценом почне у најранијим фазама израде плана, при чему треба разматрати сва рационална решења по секторима плана. Варијантна решења плана представљају различите рационалне начине средства и мере реализације циљева плана у појединим секторима развоја, кроз разматрање могућности коришћења одређеног простора за специфичне намене и активности, односно разматрање могућности коришћење различитих простора за реализацију конкретне активности која се планира. Имајући у виду да се са овом СПУ почело тек након завршетка нацрта плана, процена утицаја ће имати пресудну улогу у валоризацији планских решења.

Укупни ефекти плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, са циљевима и варијантним решењима Плана.

Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало реализовање или нереализовање предметног Плана, стратешка процена ће се бавити разрадом варијанте реализације Плана (А) и варијанте да се План не реализује (Б).

У наредној табели дато је поређење планских решења (уопштено према секторима Плана) са циљевима СПУ у варијанти да се План реализује и не реализује.

Табела 4. Процена утицаја сектора плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Циљеви стратешкепроцене

A ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ВАЗДУХОМ 1. Континуирано пратити емисије у ваздух на емитерима објеката у обухвату Плана у складу са мониторингом прописаним студијама за појединачне пројекте (објекте) **B ПРИМЕНА БАТ ТЕХНОЛОГИЈА ЗА СВА НОВА ПОСТРОЈЕЊА У ОБУХВАТУ ПЛАНА** 2. Контрола емисије из индустријских постројења применом најбоље доступне технологије (БАТ) и техника максималне заштите за веома токсичне, канцерогене и мутагене материје **C ПОШТОВАЊЕМ МЕРА ЗАШТИТЕ У ЦИЉУ МИНИМИЗАЦИЈЕ ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА** 3. Дефинисање мера заштите од акцидената за све активности на подручју Плана **D ЗАШТИТА ОД БУКЕ** 4. У планском периоду смањити изложеност људи који бораве на планском подручју повишеним нивоима буке од саобраћајних и привредних активности	**E ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА** 5. Очување квалитета подземних вода, 6. Адекватно управљање бујичним водама **F ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ** 7. Увођење система прикупљања, сепарације, третмана и одлагања свих врста отпада на подручју Плана као дела простора обухваћеног ПГР Бабушница **G МИНИМИЗАЦИЈА УТИЦАЈА НА СТАНОВНИШТВО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ** 8. Раст запослености

Сектор плана	Сеценарио развоја	A	B	C	D	E	F	G
Мреже саобраћајне и друге инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 2	-	0	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	+	+	+	+	+	+
Комунална инфраструктура	ВАРИЈАНТА 2	-	-	-	0	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	+	+	+	+	+	+
Уређење зелених површина	ВАРИЈАНТА 2	-	0	-	-	0	0	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	0	+	+	0	0	+
Заштита животне средине и здравље становништва	ВАРИЈАНТА 2	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	+	+	+	+	+	+
Заштита од природних и техничко–технолошких несрећа	ВАРИЈАНТА 2	-	-	-	0	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	+	+	0	+	+	+

+ укупно позитиван утицај, **–** – укупно негативан утицај, **0** – неутралан утицај ,
? нејасан утицај (не могу се тренутно сагледати утицаји али не искључује могућност постојања и позитивнихи негативних утицаја у планском период)

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

Према члану 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења. Резимирајући позитивне и негативне ефекте варијанти Плана, може се констатовати следеће:

1. У варијанти да се План не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати негативни ефекти са аспекта заштите животне средине и неадекватно и неодрживо коришћење предметног простора што би успорило привредни развој Бабушнице и угрозило стање животне средине, те би се деградација и даље наставила.
2. У варијанти да се План имплементира могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, посебно сектору привредног развоја који би се осетили и шире на територији Бабушнице и регионално али и у области животне средине који отклањају већину негативних тенденција у развоју сваког појединачког сектора ако се план не би имплементирао. У овој варијанти могу се очекивати и појединачни негативни ефекти у одређеним секторима Плана, а који су неизбежна цена друштвено-економског развоја предметног подручја, али ипак минимални имајући у виду да ће се на територији Плана приликом избора будућих корисника простора комплетан процес одвијати у складу са принципима одрживог развоја поштујући већ ограничене капацитете животне средине Планског подручја.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног Плана свакако повољнија у односу на варијанту да се План не донесе.

Евалуација карактеристика и значаја утицаја планских решења

У претходним табелама извршена је квалитативна експертска процена позитивних и негативних утицаја појединих сектора плана на животну средину у поређењу са ефектима варијанте ако се план не примени. У наставку стратешке процене утицаја извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења предложене варијанте Плана на животну средину и елементе одрживог развоја. Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај. Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус за позитивне промене, како је приказано у табели 5. Овај систем вредновања примењује се како на појединачне индикаторе утицаја, тако и на сродне категорије преко збирних индикатора.

Табела 5. Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	О п и с
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде Плана. Вероватноћа утицаја одређује се према скали приказаној у табели 6.

Табела 6. Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај извесан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

Вероватноћа утицаја може дакле бити од потпуно извесне (100%) до ситуације у којој је утицај готово невероватан. Ова чињеница је посебно важња јер тако одређено планско решење које генерално има изразито јак нпр. негативан утицај, у конкретном случају може бити потпуно невероватно па се самим тим његов утицај не може окарактерисати као стратешки значајан.

На основу критеријума процене величине и просторних размера утицаја планских решења на циљеве стратешке процене врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене.

Усваја се: Утицаји од стратешког значаја за предметни план су они који имају јак или већи (позитиван или негативан) ефекат на целом подручју Плана или на вишем (регионалном) нивоу планирања.

Табела 7. Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја

Размере	Величина	Ознака значајних утицаја
Регионални ниво: **Р**	Јак позитиван утицај	Р+3
	Већи позитиван утицај	Р+2
	Јак негативан утицај	Р-3
	Већи негативан утицај	Р-2
Градски ниво: **Г**	Јак позитиван утицај	Г+3
	Већи позитиван утицај	Г+2
	Јак негативан утицај	Г-3
	Већи негативан утицај	Г-2
Локални ниво: **Л**	Позитиван утицај	Л

Циљеви Плана

- Дефинисати намену грађевинског земљишта, тип, намену и капацитете објеката чија се изградња планира и урбанистичке параметре за изградњу;
- Адекватно решити саобраћајни прикључак планиране саобраћајнице на државни пут IA реда бр. 223, као и прелаз преко корита реке Лужнице;
- Комунално опремити локацију-сагледати стање постојеће комуналне инфраструктуре, дефинисати прикључења на исту; дефинисати капацитете планиране комуналне инфраструктуре неопходне за правилно функционисање пословних и производних објеката;
- Дефинисати регулационо-нивелациони план са аналитичко-геодетским елементима за обележавање површина јавних намена;
- Прописати мере заштите животне средине и заштите од елементарних непогода, пожара и акцидената.

У наредним табелама биће вредновани утицаји планских решења у односу на циљеве СПУ дефинисане у тачки 6.2. који су дати још једном у наредној табели.

Табела 8. Циљеви стратешке процене

ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ВАЗДУХОМ 1. Континуирано пратити емисије у ваздух на емитерима објеката у обухвату Плана у складу са мониторингом прописаним студијама за појединачне пројекте (објекте) **ПРИМЕНА БАТ ТЕХНОЛОГИЈА ЗА СВА ПОСТРОЈЕЊА У ОБУХВАТУ ПЛАНА** 2. Контрола емисије из индустријских постројења применом најбоље доступне технологије (БАТ- Бест Аваилабле Тецхниqуе) и техника максималне заштите за веома токсичне, канцерогене и мутагене материје **ПОШТОВАЊЕМ МЕРА ЗАШТИТЕ У ЦИЉУ МИНИМИЗАЦИЈЕ ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА** 3. Дефинисање мера заштите од акцидената за све активности на подручју Плана **ЗАШТИТА ОД БУКЕ** 4. У планском периоду смањити изложеност људи који бораве на планском подручју повишеним нивоима буке од саобраћајних и привредних активности	**ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА** 5. Очување квалитета подземних вода, 6. Адекватно управљање бујичним водама **ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ** 7. Увођење система прикупљања, сепарације, третмана и одлагања свих врста отпада на подручју Плана као дела простора обухваћеног ПГР Бабушнице **МИНИМИЗАЦИЈА УТИЦАЈА НА СТАНОВНИШТВО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ** 8. Раст запослености

Табела 9. Процена величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Циљеви стратешке процене

Планско решење	Циљеви стратешке процене утицаја						
	A	B	C	D	E	F	G
Остваривање услова рада планирањем и усклађивањем организације простора са принципима одрживог развоја, а кроз планиране намене уз примену оптималних урбанистичких параметара и заштиту животне средине	0	+3	+2	+3	+3	+3	+3
Подела подручја Плана на површине јавне намене и површине за остале намене и стварање услова за уређење и изградњу површина јавне намене	0	+2	+2	0	+1	+1	+2
Унапређење услова пословања, усклађивање са прописима ЕУ у циљу ефикасности производње и остваривање услова за отварање нових радних места, као и могућност укључивања ове индустријске зоне у режим "Слободне зоне"	0	+3	+1	+1	+1	+1	+3
Флексибилност у одређивању намена простора, као и одређивање правила за примену Плана	0	+3	+2	+1	0	0	0
Стварање услова за парцелацију и препарцелацију земљишта остале намене и одређивања локација за израду Урбанистичких пројеката	+1	0	+2	0	+1	+1	+1
Дефинисање оптималних урбанистичких параметара и правила градње	+1	0	+3	+2	0	0	+1
Планирање врсте и положаја комуналне опреме	+3	+2	+3	+2	+2	+2	+1
Организација, опремање и уређење простора са потребама и критеријумима за заштиту животне средине	+3	+3	+3	+3	+3	+3	+2
Усклађивање даљег урбаног развоја и уређења подручја Плана са одредбама и елементима Закона о планирању и изградњи	+1	+2	+2	0	0	0	0

Табела 10. Процена просторних размера планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Циљеви плана - Планско решење	**Циљеви стратешке процене утицаја**						
	A	**B**	**C**	**D**	**E**	**F**	**G**
Остваривање услова рада планирањем и усклађивањем организације простора са принципима одрживог развоја, а кроз планиране намене уз примену оптималних урбанистичких параметара и заштиту животне средине	Л	Л	Г+2	Л	Л	Л	Г+2
Подела подручја Плана на површине јавне намене и површине за остале намене и стварање услова за уређење и изградњу површина јавне намене	Л		Л	Л			Г+2
Унапређење услова пословања, усклађивање са прописима ЕУ у циљу ефикасности производње и остваривање услова за отварање нових радних места, као и могућност укључивања ове индустријске зоне у режим "Слободне зоне"		Л	Г+2				Г+2
Флексибилност у одређивању намена простора, као и одређивање правила за примену Плана	Л						
Стварање услова за парцелацију и препарцелацију земљишта остале намене и одређивања локација за израду Урбанистичких пројеката			Г+2		Л	Л	Л
Дефинисање оптималних урбанистичких параметара и правила градње			Л		Л	Л	Л
Планирање врсте и положаја комуналне опреме	Л		Г+2		Л	Л	Л
Организација, опремање и уређење простора са потребама и критеријумима за заштиту животне средине	Г+2	Г+2	Г+2	Г+2	Г+2	Г+2	Г+2
Усклађивање даљег урбаног развоја и уређења подручја плана са одредбама и елементима Закона о планирању и изградњи	Л		Л		Л	Л	

Табела 11. Процена вероватноће утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Планско решење	Циљеви стратешке процене утицаја						
	A	**B**	**C**	**D**	**E**	**F**	**G**
Остваривање услова рада планирањем и усклађивањем организације простора са принципима одрживог развоја, а кроз планиране намене уз примену оптималних урбанистичких параметара и заштиту животне средине	М	В	И	В	М	М	И
Подела подручја Плана на површине јавне намене и површине за остале намене и стварање услова за уређење и изградњу површина јавне намене	М	В	И	М	М		И
Унапређење услова пословања, усклађивање са прописима ЕУ у циљу ефикасности производње и остваривање услова за отварање нових радних места, као и могућност укључивања ове индустријске зоне у режим "Слободне зоне"	М	М	М	М	М		И
Флексибилност у одређивању намена простора, као и одређивање правила за примену Плана	М		М	М			
Стварање услова за парцелацију и препарцелацију земљишта остале намене и одређивања локација за израду Урбанистичких пројеката		М		М			
Дефинисање оптималних урбанистичких параметара и правила градње		М	В	И		М	М
Планирање врсте и положаја комуналне опреме	М	М	М	И	В	И	И
Организација, опремање и уређење простора са потребама и критеријумима за заштиту животне средине	И	М	М	И	И	И	И
Усклађивање даљег урбаног развоја и уређења подручја плана са одредбама и елементима Закона о планирању и изградњи	М		М	М	М	М	М

Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја (члан 15.) стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката. Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на подручју плана. Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Синергијски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја. У наредној табели на основу вредновања дефинисаног у табели 12 извршена је анализа кумулативних и синергијских утицаја планских решења.

Табела 12 Вредновање карактеристика утицаја Плана

Врста утицаја	**Вероватноћа утицаја**	**Природа утицаја**	**Интензитет активности у простору**	**Трајање (Временска димензија)**	**Просторна димензија**
Позитиван (+) Негативан (-) Неутралан (Н)	Известан (И) Могућ (М) Није могућ (НМ)	Кумулативан (К) Кумулативан Синергијски (КС) Синергијски (СИ) Појединачан-спорадичан (ПС)	Јак позитиван (ЈП) Позитиван (П) Мањи негативан (МН) Негативан (НГ)	Краткорочан (Кр) Средњорочан (Ср) Дугорочан (Др)	Локални (Л) Регионални (Рег) Национални (Нац)

Табела 13. Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Бр.	Планско решење	A	B	C	D	E
1.	Остваривање услова рада планирањем и усклађивањем организације простора са принципима одрживог развоја, а кроз планиране намене уз примену оптималних урбанистичких параметара и заштиту животне средине	+ В К П Др Л	Н	+	+	+
2.	Подела подручја Плана на површине јавне намене и површине за остале намене и стварање услова за уређење и изградњу површина јавне намене	+	Н	+	+	+
3.	Унапређење услова пословања, усклађивање са прописима ЕУ у циљу ефикасности производње и остваривање услова за отварање нових радних места, као и могућност укључивања ове индустријске зоне у режим "Слободне зоне"	Н	Н	Н	+	Н
4.	Флексибилност у одређивању намена простора, као и одређивање правила за примену Плана	Н	Н	Н	+	Н
5.	Стварање услова за парцелацију и препарцелацију земљишта остале намене и одређивања локација за израду Урбанистичких пројеката	+ М КС П Др Л	Н	Н	Н	+
6.	Дефинисање оптималних урбанистичких параметара и правила градње	+ М КС П Др Л	Н	+	Н	+
7.	Планирање врсте и положаја комуналне опреме	+ М КС П Др Л	+	+	+	+
8.	Организација, опремање и уређење простора са потребама и критеријумима за заштиту животне средине	+ И КС П Др Л	+	+	+	+ М К П Др Л
9.	Усклађивање даљег урбаног развоја и уређења подручја плана са одредбама и елементима Закона о планирању и изградњи	+	+	Н	+	

Бр.	Планско решење	F			G		
1.	Остваривање услова рада планирањем и усклађивањем организације простора са принципима одрживог развоја, а кроз планиране намене уз примену оптималних урбанистичких параметара и заштиту животне средине	+	И	КС	+		
		ЈП	Др	Л			
2.	Подела подручја Плана на површине јавне намене и површине за остале намене и стварање услова за уређење и изградњу површина јавне намене	+			+		
3.	Унапређење услова пословања, усклађивање са прописима ЕУ у циљу ефикасности производње и остваривање услова за отварање нових радних места, као и могућност укључивања ове индустријске зоне у режим "Слободне зоне"	Н			+	И	КС
					ЈП	Др	Л
4.	Флексибилност у одређивању намена простора, као и одређивање правила за примену Плана	+			Н		
5.	Стварање услова за парцелацију и препарцелацију земљишта остале намене и одређивања локација за израду Урбанистичких пројеката	Н			Н		
6.	Дефинисање оптималних урбанистичких параметара и правила градње	+	И	КС	Н		
		ЈП	Др	Л			
7.	Планирање врсте и положаја комуналне опреме	+	И	КС	+	М	КС
		ЈП	Др	Л	П	Др	Л
8.	Организација, опремање и уређење простора са потребама и критеријумима за заштиту животне средине	+	И	КС	+	М	КС
		ЈП	Др	Л	П	Др	Л
9.	Усклађивање даљег урбаног развоја и уређења подручја плана са одредбама и елементима Закона о планирању и изградњи	+			+		

7.2. Опис мера предвиђених за смањење негативних утицаја

Дефинисање мера заштите има за циљ да се утицаји на животну средину сведу у границе прихватљивости, односно допринесу спречавању, смањењу или отклањању сваког значајнијег штетног утицаја на животну средину.

Планирање и уређење простора са једне и заштита животне средине са друге стране, представљају два посебна али и комплементарна система, намењена обезбеђивању услова за усклађени просторни развој и заштиту простора, природних и створених вредности.

7.2.1. Услови и мере заштите непокретних културних добара и културног наслеђа

Надлежни Завод за заштиту споменика културе Ниш издао је 12.07.2016. године Акт о условима чувања, коришћења и утврђеним мерама заштите културних добара и добара која уживају претходну заштиту на подручју Плана детаљне регулације "Производно – пословног комплекса 4-1" у Бабушници број 768/2 у којем се наводи: "На простору обухваћеним Планом детаљне регулације "Производно – пословног комплекса 4-1" у Бабушници, нема утврђених непокретних културних добара као ни културних добара која уживају претходну заштиту."

Уколико се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у ком је откривен.
Инвеститор објекта дужан је да обезбеди средства за истраживање, заштиту, чување, публиковање и излагање добра које ужива претходну заштиту које се открије приликом изградње инвестиционог објекта – до предаје добра на чување овлашћеној установи заштите.
Акт издат за потребе израде овог Плана детаљне регулације не ослобађа подносиоца захтева обавезе прибављања одговарајућег Акта за израду појединачних пројеката.

7.2.2. Услови и мере заштите природних добара и природног наслеђа

Надлежни Завод за заштиту природе Србије издао је 02. августа 2016. године Решење 03 број 020-147/2 у којем наводи да: "Увидом у Централни регистар заштићених добара и документацију Завода, установљено је да у обухвату Плана нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, као ни евидентираних природних добара и подручја која се налазе у обухвату еколођки значајних подручја еколошке мреже Републике Србије које је утврђено Уредбом о еколошкој мрежи и значајних подручја за птице, лептире и биљке ("Службени гласник РС", бр.102/2010)".

Уколико се у току земљаних радова на припреми локације наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сходно Закону о заштити природе, извођач

је дужан да о томе обавести министарство надлежно за послове заштите животне средине и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

7.2.3. Услови и мере заштите од елементарних непогода

Мере заштите од земљотреса

Подручје Плана детаљне регулације припада зони са могућношћу појаве земљотреса од 7° MSC.
Низом мера заштите потребно је превасходно код планирања и организације простора превентивно смањити ризик од сеизмичких разарања, и то:

- Код пројектовања објеката и извођења радова поштовати све прописе за сеизмичку зону очекивања земљотреса од 7° MSC, или оног степена сеизмичности за који се посебним сеизмичким истраживањима утврди да је меродаван.
- Поштовати регулације саобраћајница и међусобно удаљење објеката;
- Посебно обезбедити грађевине чија је функција нарочито важна у периоду после евентуалних сеизмичких потреса;
- Сви инфраструктурни системи су веома подложни повредљивости код сеизмичких потреса, па је сходно томе обавезно поштовати све прописе и стандарде из ове области како би се обезбедила несметана комуникација и неопходно снабдевање становништва у случају оштећења.

Мере заштите од поплава и бујица

Активности у области заштите од вода треба да омогуће, са одговарајућим нивоом прихватљивог ризика, безбедност насеља, објеката, земљишта од штетног дејства вода.
Заштиту од поплава и уређење водотока, спроводити комбинацијом пасивних и активних мера заштите с једне стране и превентивних мера заштите (мере ограничења) с друге стране.
Основни мере заштите од поплава спроводе се регулацијом водотокова, као и заштитом водотокова и канала који пролазе кроз насеље од ненаменског коришћења.
Важан услов за остваривање укупних позитивних ефеката система за заштиту од поплава и уређење водних токова представља и заштита од ерозије и бујичних токова. Сви радови морају се ускладити са прописаним нормама које не нарушавају природни амбијент и историјско-културне садржаје. То подразумева, пре свега, изградњу бујичних преграда за заустављање наноса.
Битно је и поштовање свих важећих прописа приликом пројектовања и изградње хидротехничких објеката (канала, мостова, пропуста). Уз ове радове и остале активности (редовно чишћење и одржавање речних токова, уклањање препрека, уклањање растиња, стабала и чврстог отпада), знатно ће се побољшати стање и умањити штете од евентуалних поплава.
Удаљење објеката од корита водотокова мора да обезбеди обостран несметан приступ механизацији у случају потребе за интервенцијама (поплаве и бујице, редовно одржавање корита). Земљиште дуж водотокова може се користити на начин којим се не угрожава спровођење заштите од поплава и заштита од великих вода.

Детаљно чишћење корита свих водотокова од наноса и осталог материјала н делу изведене регулације и дуж целог природног, нерегулисаног корита у насељ представља приоритет и основу за уредно одвођење вода.
Саставни део простора за одбрану од поплава чини и појас заштитног зеленила у инундационом подручју водотока (корито за велику воду).
Изградњом атмосферске канализационе мреже спречава се појава бујица.
Сва евентуална оштећења настала у току изградње, морају се санирати и довести у првобитно функционално стање на терет инвеститора.

Мере заштите од пожара и експлозија

Сходно члану 29. Закона о заштити од пожара ("Службени гласник РС", број 111/09 и 20/15), поред услова прописаних посебним законом који уређује област градње и уређења простора, мерама заштите од пожара и експлозија морају се обухватити и:

- изворишта снабдевања водом и капацитет градске водоводне мреже који обезбеђују довољно количине воде за гашење пожара;
- удаљеност између зона предвиђених за стамбене и објекте јавне намене и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене;
- приступни путеви и пролази за ватрогасна возила до објекта;
- безбедносни појасеви између објеката којима се спречава ширење пожара и експлозије, сигуросне удаљености између објеката или њихово пожарно одвајање;
- могућност евакуације и спашавања људи.

Израду планског докуметна неопходно је извести у складу са важећим законима, техничким прописима и српским стандардима, те сходно томе, у погледу извршења потребних мера заштите од пожара, плански документ мора бити урађен у складу са Законом о заштити од пожара("Сл. гласник РС" бр. 111/09 и 20/2015) и Законом о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима ("Сл. гласник РС" бр. 54/2015).

Поред горе наведених закона потребно је придржавати се одредби следећих правилника и прописа који регулишу област заштите од пожара и експлозија, а то су:

- Правилник о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара ("Сл. лист СФРЈ" бр. 30/91).
- Правилник о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара ("Сл. лист СРЈ" бр. 8/95).
- Правилник о техничким нормативнима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 В ("Сл. лист СФРЈ" бр. 4/74).
- Правилник о техничким нормативима за уземљење електроенергетских постројења називног напона изнад 1000 В ("Сл. лист СРЈ", бр. 61/95).
- Правилник о техничким нормативима за озградњу надземних електороенергетских водова називног напона 1 кВ до 400 кВ ("Сл. лист СФРЈ" бр. 65/88).
- Правилник о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферских пражњења ("Сл. лист СРЈ" бр. 11/96).

- Правилник о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 74/90).
- Правилник о техничким мерама за погон и одржавање електроенергетских постројења и водова (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 41/93).
- Правилник о техничким нормативима за заштиту електтроенергетских постројења од пренапона (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 7/71 и 44/76).
- Правилник о техничким нормативима за постављање надземних електроенергетских водова и телекомуникационих каблова водова (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 36/86).
- Правилник о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 51/73 и 11/80).
- Правилник о техничким нормативима за заштиту високих објеката од пожара (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 7/84) и (''Службени гласник РС'' број 86/2011).
- Правилник о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара и експлозија (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 24/87).
- Правилник о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштењу и претакању запаљивих течности (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 20/71 и 23/71).
- Правилник о изградњи станица за снабдевање горивом моторних возила и о ускладиштавању и претакању горива (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 27/71- испр. И ''Сл. Гласник РС'' бр. 108/2013).
- Правилник о смештају и држању угља за ложење (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 45/67).
- Правилник о изградњи постројења за течни нафтни гас и о ускладиштавању и претакању течног гаса (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 24/71 и 26/71).
- Правилник о техничким нормативима за пројектовање, грађење погон и одржавање гасних котларница (''Сл. лист СФРЈ'' бр. 10/90,52/90).
- Правилник о техничким условима и нормативима за безбедан транспорт течних и гасовитих угљоводоника магистралним нафтоводима и гасоводима за међународни транспорт (''Сл. лист СРЈ'' бр. 26/85).
- Правилник о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 БАР (''Сл. лист СРЈ'' б5р 20/92).
- Одредбе СРПС стандарда;
- Одредбе ТР 21;
- Одредбе ТР 19;

као и других правилника и стандарда са аспекта заштите од пожара који произилазе из горе наведених законских и подзаконских аката.

Поред поштовања одредби горе наведених закона и правилника, заштита од пожара обезбеђује се и:

- поштовањем задатих регулационих и грађевинских линија;
- поштовањем прописаних међусобних удаљења објеката високоградње којима се спречава ширење пожара;
- изградњом објеката од негоривих материјала (опека, бетон и сл.), са одговарајућом конструкцијом у складу са прописаном сеизмичком отпорношћу и елементима конструкције одређеног степена ватроотпорности који одговара пожарном оптерећењу.

7.2.4. Услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом

Сматра се да је **особа са инвалидитетом** особа са телесним, сензорним или интелектуалним оштећењем која услед баријера које постоје у окружењу не може неометано да се креће и да користи површине јавне намене, објекте за јавно коришћење, стамбене објекте, као и јавни превоз и друге услуге намењене јавности. **Особе смањене покретљивости** су особе са физичким или сензорним инвалидитетом, старе особе, труднице, и/или друге особе чија је могућност несметаног кретања привремено или трајно смањена услед баријера са којима се сусрећу у окружењу.

Објекти за јавно коришћење су: банке, болнице, домови здравља, домови за старе, објекти културе, објекти за потребе државних органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе, пословни објекти, поште, рехабилитациони центри, саобраћајни терминали, спортски и рекреативни објекти, угоститељски објекти, хотели, хостели, школе и други објекти.

Услови приступачности детаљно су дефинисани **Правилником о техничким стандардима приступачности** ("Сл. Гласник РС", бр. 46/13) којим се прописују технички стандарди приступачности и разрађују урбанистичко-технички услови за планирање простора јавних, саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката и пројектовање објеката, како новопројектованих, тако и објеката који се реконструишу (стамбених, објеката за јавно коришћење и др.), као и посебних уређаја у њима.

Приступачност, у смислу овог Правилника, обезбедити применом техничких стандарда у планирању, пројектовању, грађењу и доградњи али и реконструкцији и адаптацији постојећих објеката када је то могуће у техничком смислу. Сврха је да се свим људима, без обзира на њихове физичке, сензорне и интелектуалне карактеристике или године старости осигурава несметан приступ, кретање, коришћење услуга, боравак и рад.

Обавезни елементи приступачности су:

- Елементи приступачности за савладавање висинских разлика,
- Елементи приступачности кретања и боравка у простору - стамбене зграде и објекти за јавно коришћење,
- Елементи приступачности јавног саобраћаја.

Обавезни елементи приступачности примењују се одабиром најповољнијег решења у односу на намену, ако није другачије предвиђено међународним стандардима који уређују област јавног саобраћаја (IATA, UIC и сл..).

7.2.5. Мере енергетске ефикасности изградње

Под енергетском ефикасношћу подразумевају се мере које се примењују у циљу смањења потрошње енергије.
Унапређење енергетске ефикасности је смањење потрошње свих врста енергије, уштеда енергије и обезбеђење одрживе градње применом техничких

мера, стандарда и услова планирања, пројектовања, изградње и употребе објеката.

У планском периоду радити на подстицању инвеститора да при изградњи објеката користе нове и обновљиве облике енергије и да примене енергетски ефикасна решења и технологије у својим зградама.

Објекти високоградње, у зависности од врсте и намене, морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства.

Мере енергетске ефикасности зграда, у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС", бр.61/11), примењују се код :

- Изградње нових зграда;
- Реконструкције, доградње, обнове, адаптације, санације и енергетске санације постојећих зграда;
- Реконструкције, адаптације, санације, обнове и ревитализације културних добара и зграда у њиховој заштићеној околини са јасно одређеним границама катастарских парцела и културних добара, а у складу са актом о заштити културних добара и са условима органа, односно организације надлежне за послове заштите културних добара;
- Зграде или делове зграда које чине техничко-технолошку или функционалну целину, а које се продају или дају у закуп.

Зграда, у смислу овог Правилника, је грађевина с кровом и зидовима у којој се користи енергија ради остваривања одређених термичких параметара средине, намењена боравку људи, односно смештају животиња, биљака и ствари, обављању неке делатности, а састоји се од грађевинских елемената, техничких система и уређаја и уграђене опреме. Зградама се сматрају и делови зграде који су пројектовани или намењени за засебно коришћење и одвојени термичким омотачем од осталих делова згаде.

Зграда са више енергетских зона је зграда која има више посебних делова за које је, сходно овом правилнику, потребно израдити посебне енергетске сертификате (енергетске пасоше) и то:

- Која се састоји од делова који чине техничко-технолошке и функционалне целине, које имају различиту намену па сходно томе имају могућност одвојених система грејања и хлађења или се разликују по унутрашњој пројектној температури за више од 4°C;
- Код које је више од 10% нето површине зграде у којој се одржава контролисана температура друге намене;
- Код које делови зграде, који су техничко-технолошке и функционалне целине, имају различите термотехничке системе и/или битно различите режиме коришћења термотехничких система.

Зграде на које се **не примењују** мере енергетске ефикасности прописане овим Правилником не примењују се на: зграде за које се не издаје грађевинска дозвола; зграде које се граде на основу привремене грађевинске дозволе, као и зграде које се граде на основу грађевинске дозволе за припремне радове; радионице, производне хале, индустријске зграде које се не греју и не

климатизују; зграде које се повремено користе током зимске и летње сезоне (мање од 25% времена трајања зимске односно летње сезоне).

При пројектовању термотехничких система потребно је предвидети елементе система грејања, климатизације и вентилације са високим степеном корисности.

Сви појмови и параметри, као и начин израчунавања топлотних својстава зграда дефинисани су Правилником о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС“, број 61/11).

У складу са чланом 4. Закона о планирању и изградњи прописана енергетска својства утврђују се издавањем сертификата о енергетским својствима зграда који издаје овлашћена организација. Сертификат о енергетским својствима објекта чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе. Услови, садржина и начин издавања сертификата о енергетским својствима зграда прописани су Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда («Службени гласник РС», бр. 69/12).

7.2.6. Остале мере заштите медијума животне средине

Извештај о Стратешкој процени утицаја плана детаљне регулације Пословно производног комплекса 4-1 на животну средину урадило је Друштво за пројектовање, урбанизам и екологију, "Andzor Engineering"д.о.о из Новог Сада и чини саставни део документационе основе Плана.

У реализацији овог Плана, а у интересу заштите животне морају бити поштоване назначене мере заштите које се могу постићи применом датих урбанистичких параметара, комуналном опремљеношћу земљишта и планираним слободним и зеленим површинама.

Опште мере у току изградње појединачних објеката

Изградња објеката, извођење радова и других планираних активности, могу се вршити под условом да се тиме не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине, те је за све планиране радне садржаје односно комплексе или постројења обавезна примена мера заштите ваздуха, заштита од буке, заштита воде, земљишта, услова управљања отпадом као и мера заштите од елементарних непогода и акцидентних ситуација, у складу са законом и овим планским документом.

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објекта потребно је планирати и применити следеће мере заштите:
- вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- обавезно извршити санацију земљишта у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- отпадни материјал који настане током извођења радова (комунални, грађевински и остале врсте отпада) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;

- материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа, а транспорт овог материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежну организацију за заштиту споменика културе;
- ако се у току радова наиђе на природно добро, које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе.

Озелењавањем простора у обухвату Плана унапредиће се микроклиматски и санитарно хигијенски услови, а такође, обезбедиће се и заштитна функција.

Мере заштите ваздуха

- Поштовати Закон о заштити ваздуха и пратећа подзаконска акта;
- Спроводити одговарајуће мере заштите, односно инсталирати опрему и извести одговарајућа техничка и технолошка решења, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздух задовољава прописане граничне вредности;
- У случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, обавезно је предузимање техничко-технолошких мера или обустављање технолошког процеса, како би се концентрације загађујућих материја свеле на ниво прописаних вредности;
- Уколико дође до квара уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите, или до поремећаја технолошког процеса, услед чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, носилац пројекта је дужан да квар или поремећај отклони или прилагоди рад новонасталој ситуацији, односно обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;
- Код стационарног извора загађивања, у току чијег обављања делатности се могу емитовати непријатни мириси, обавезна је примена мера које ће довести до редукције мириса, иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије;
- Субјект новоизграђеног или реконструисаног стационарног извора загађивања за који није прописана обавеза издавања интегрисане дозволе или израде студије о процени утицаја на животну средину дужан је да пре пуштања у рад прибави дозволу.

Мере заштите вода

У циљу заштите вода од загађења, у складу са Законом о водама и Законом о заштити животне средине, предвиђене су следеће мере заштите вода за појединачне објекте:

- Забрањено је испуштање отпадних вода у површинске и подземне воде, које прелазе граничне вредности емисије – квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у канализациони систем насеља односно крајњи реципијент;

- Забрањено је испуштање отпадних вода које су прекомерно термички загађене;
- Отпадне воде индустрије потребно је предтретманом довести до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, односно за пречишћавање на ППОВ;
- Вршити прихват зауљених отпадних вода преко сепаратора уља и масти;
- Вршити биохемијско и механичко испитивање параметара квалитета отпадних вода.

Мере заштите земљишта од загађивања

Заштита земљишта најуже је повезана са заштитом ваздуха и воде, јер се многи од загађивача преко падавина, нагиба и пукотина у тлу и сл. преносе из вода у земљиште.
Посебни услови и мере које су у функцији заштите земљишта су:
- Применити биоразградиве материјале у зимском периоду за одржавање паркинга, улица и манипулативних платоа;
- Примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања;
- У случају изливања опасних материја (гориво, машинско уље и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији. На месту акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта;

Заштиту земљишта од потенцијалне деградације обезбедити адекватним одвођењем отпадних вода, као и предузимањем превентивних мера при претакању или претовару материја које имају загађујући карактер.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС", број 112/15) и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Мере заштите у поступку регулисања начина прикупљања **комуналног отпада** који се не рециклира имају за циљ заштиту здравља становништва и животне средине.
Прикупљање комуналног отпада вршиће се постављањем контејнера за сакупљање комуналног отпада.

- Власници објеката који ће се градити су обавезни да простор за смештај контејнера обезбеде у оквиру парцеле на којој се објекат налази
- Локација мора да омогући несметани приступ возила за одвоз смећа. Контејнери морају бити постављени у заштићеним нишама.

Евакуацију комуналног и индустријског отпада вршити у складу са важећим прописима.

Мере заштите од буке

Мере и услове заштите од буке јединица локалне самоуправе утврђује у складу са Законом о заштити од буке у животној средини. Обавезе јединице локалне самоуправе односе се на акустичко зонирање на својој територији, одређивање мера забране и ограничења у складу са Законом, доношење локалног акционог плана заштите од буке у животној средини, обезбеђење и финансирање мониторинга буке у животној средини на својој територији и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини.

Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС", број 75/10) прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи.

Према потреби, надлежни орган може утврдити потребу мониторинга буке у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, Законом и важећим подзаконским актима.

Посебни услови и мере заштите од буке за радне садржаје су:
- Пројектовати и извести одговарајућу звучну заштиту, којом се обезбеђује да бука, која се емитује при прописаним условима коришћења и одржавања уређаја и опреме, не прелази прописане граничне вредности;
- Након пуштања погона у рад или при пробном раду погона извршити контролно мерење нивоа буке на граници комплекса и извршити оцену ефикасности примењених мера заштите, при чему се узима као меродаван критеријум за ноћ, будући да емитована бука не зависи од доба дана, већ од режима рада погона (у случају да измерени нивои буке прелазе дозвољене вредности, побољшати звучну изолацију према осетљивим и угроженим објектима).

Мере заштите при управљању отпадом

Сваки генератор отпада је обавезан да изврши карактеризацију и категоризацију отпада код надлежних организација и да се у зависности од његове природе са њим поступа у складу са законским прописима.

Обавеза генератора отпада је да, у складу са Законом о управљању отпадом и осталим законским и подзаконским актима, који непосредно регулишу ову област: обезбеди потребан простор за одлагање отпада, обезбеди потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување

различитих отпадних материја, а да секундарне сировине, опасан и други отпад, предаје субјекту који има одговарајућу дозволу за управљање отпадом (складиштење, одлагање, третман и сл).

Посебне мере и услови су:
- Комунални отпад потребно је сакупљати и обезбедити његову редовну евакуацију на локацију која је утврђена од стране комуналне службе;
- Привремено складиштење евентуално присутног опасног отпада вршити у складу са чл. 36 и 44. Закона о управљању отпадом. Отпад мора да буде прописно обележен и привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања;
- Разношење чврстог отпада спречити његовим систематским прикупљањем и депоновањем на за то уређеним локацијама;
- На свакој грађевинској парцели обезбедити посебан простор, тако да се омогући лак приступ надлежне службе, као и потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, у складу са законом и другим прописима;
- Примењивати опште и посебне санитарне мере предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора;

У случају потребе за простором за селективно сакупљање отпада који се не може чувати у контејнерима за комунални отпад, обавеза је власника/корисника да прибави услове, односно дозволу/сагласност надлежног органа за потребе уређења или коришћења наведеног простора

8 СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКАТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

8.1. Процене утицаја на нижим хијерархијским нивоима

Овај План детаљне регулације представља основ за издавање Информације о локацији и Локацијских услова, као и израду Пројекта (пре)парцелације, Елабората геодетских радова и Урбанистичког пројекта, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи «Службени гласник РС», број 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука УС и 54/13 – одлука УС).

У поступку даље разраде Плана у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (*''Сл. гласник РС'', бр.114/08*) носиоци пројекта су дужни да се обрате надлежном органу за послове заштите животне средине градске управе Бабушнице који ће одлучити о потреби израде Процене утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању израде студије Процене утицаја.

Чланом 3. Закона о процени утицаја на животну средину дефинисано је да су ''Предмет процене утицаја пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (у даљем тексту: процена утицаја затеченог стања).

Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра."

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину инвеститори су дужни да се обрате, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објеката са Листе II, надлежном органу. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о Процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању од израде студије.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је то прописано поменутим Законом. Начелни садржај студије о Процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

9. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА (МОНИТОРИНГ) ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУСПРОВОЂЕЊА ПЛАНА

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине Плана могле успешно имплементирати у планском периоду. У складу са **чл. 17** Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10), програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана садржи нарочито:

1. опис циљева плана и програма;
2. индикаторе за праћење стања животне средине;
3. права и обавезе надлежних органа; и
4. поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
5. друге елементе у зависности од врсте и обима плана.

Према Закону о заштити животне средине (''Службени гласник РС'', бр. 135/04, 36/09 и 72/09), Република односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине, у складу са овим и посебним законима. Према **члану 69**. наведеног Закона, циљеви Програма праћења стања животне средине су:

- Обезбеђење мониторинга;
- Дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- Одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- Дефинисање мониторинга загађивача;
- Успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача, и
- Увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

9.1. Опис циљева Плана

Циљ израде овог Плана је да се омогући даљи континуирани развој Планског подручја.

Општи циљева за израду Плана је стварање услова за изградњу садржаја и објеката индустрије, на површинама које су неизграђене, слободне или делимично изграђене, а у оквиру чијих просторних могућности је могућа реализација новопланираних садржаја.

Као посебни циљеви Плана дефинишу се:

- остваривање услова рада планирањем и усклађивањем организације простора са принципима одрживог развоја, а кроз планиране намене уз примену оптималних урбанистичких параметара и заштиту животне средине,
- подела подручја Плана на површине јавне намене и површине за остале намене и стварање услова за уређење и изградњу површина јавне намене,
- унапређење услова пословања, усклађивање са прописима ЕУ у циљу ефикасности производње и остваривање услова за отварање нових радних

места, као и могућност укључивања ове индустријске зоне у режим "Слободне зоне",

- флексибилност у одређивању намена простора, као и одређивање правила за примену Плана,
- стварање услова за парцелацију и препарцелацију земљишта остале намене и одређивања локација за израду Урбанистичких пројеката,
- дефинисање оптималних урбанистичких параметара и правила градње,
- планирање врсте и положаја комуналне опреме ,
- организација, опремање и уређење простора са потребама и критеријумима за заштиту животне средине,
- усклађивање даљег урбаног развоја и уређења подручја плана са одредбама и елементима Закона о планирању и изградњи (Сл.гласник РС, бр.72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014 и 145/2014).

9.2. Индикатори за праћење стања животне средине

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане посебне циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, на основу којих се врши оцењивање планских решења, са становишта могућих негативних утицаја на животну средину, и предлог минимизације или елиминација и утврђивање неповољних утицаја.

Предлог индикатора за праћење стања животне (који се односе на ваздух, воду, земљиште и буку) предлаже се на основу дефинисаних циљева стратешке процене:

Табела 14. Избори стања животне средине на подручју Плана

Индикатори
1. Емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекорсора, суспендованих честица ($PM_{10,}$ $NO_{2,}$ NH_3 и SO_2) 2. Емисија прекорсора озона (NOx, CO, CH4, и NMVOC), 3. Процентуални удео коришћења еколошки прихватљивих енергената 4.Емисија гасова са ефектом стаклене баште, 5.Емисија ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих материја, емисија тешких метала 6. индекс сапробности 7. SWQI-Serbian Water Quality Index, 8. квалитет воде за пиће 9. Постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације 10. Загађење отпадне воде, 11. Покривеност подручја системом за одвођење отпадних вода 12. Квалитет воде у реципијенту 13. Укупна количина произведеног отпада 14. Количина издвоједног прикупљеног, поновно искоришћеног и одложеног отпада 15. Број покренутих поступака процене утицаја на животну средину 16. Укупни индикатор буке 17. Промена начина коришћења земљишта

9.3. Правни оквир

Систем праћења стања животне средине успостављен је следећим правним актима:

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, и 36/09-др. закон, 72/09 - др.закон, 43/11-УС и 14/16);
- Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС", бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10)
- Закон о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о водама („Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др. закон - одредбе чл. 81. до 96.);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС", број 112/15);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС", број 6/16);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС", број 5/68);
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", број 24/14);

- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС", број 75/10);
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ", бр. 42/98 и 44/99);
- Правилник о опасним материјама у водама („Службени гласник СРС", број 31/82);
- Правилник о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода („Службени гласник СРС", бр. 47/83, 13/84-исправка, 46/91-др. пропис);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Службени гласник РС", број 23/94);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС", број 72/10);
- Правилник о методологији за одређивање акустичких зона („Службени гласник РС", број 72/10) и многим другим.

9.4. Права и обавезе надлежних органа

Права и обавезе надлежних органа, у вези праћења стања животне средине, информационом систему, извештајима о стању животне средине и информисању и учешћу јавности, произилазе из одредаба Закона о заштити животне средине, и то су:

- Влада доноси програм мониторнинга за период од две године;
- Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга, на својој територији, који мора бити у складу са програмом Владе;
- Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе обезбеђују финансијска средства за обављање мониторинга;
- Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података;
- Министар прописује ближе услове, које мора да испуњава овлашћена организација (за вршење мониторинга), те одређује овлашћену организацију, по претходно прибављеној сагласности министра надлежног за одређену област;
- Влада утврђује врсте емисије и других појава које су предмет мониторинга загађивача, методологију мерења, узимања узорака, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података;
- Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке из мониторинга достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин;
- Агенција за заштиту животне средине води информациони систем;

- Влада ближе прописује садржину и начин вођења информационог система, методологију, структуру, заједничке основе, категорије и нивое сакупљања података, као и садржину информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност;
- Агенција за заштиту животне средине води интегрални катастар загађивача;
- Министар прописује методологију за израду интегралног катастра загађивача, као и врсту, начине, класификацију и рокове достављања података;
- Влада једанпут годишње подноси Народној скупштини извештај о стању животне средине у Републици Србији;
- Агенција за заштиту животне средине израђује извештај о стању животне средине, на основу прикупљених података и информација, најкасније до 31. маја текуће године за претходну годину;
- Надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да Агенцији за заштиту животне средине тромесечно доставља податке за израду извештаја о стању животне средине и то за прво, друго и треће тромесечје најкасније у року од два месеца по истеку тромесечја, а за последње тромесечје до 31. јануара;
- Извештаји о стању животне средине објављују се у службеним гласилима Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе;
- Државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединице локалне самоуправе и овлашћене и друге организације дужни су да редовно, благовремено, потпуно и објективно, обавештавају јавност о стању животне средине, односно о појавама које се прате у оквиру мониторинга нивоа загађујуће материје и емисије, као и мерама упозорења или развоју загађења која могу представљати опасност за живот и здравље људи;
- Информације, које се односе на заштиту животне средине, надлежни орган доставља подносиоцу захтева у року од 30 дана од дана подношења захтева (60 дана уколико су обимне или би њихова припрема захтевала дужи временски период);
- Министар прописује висину трошкова достављања информација, у зависности од обима и природе информација.

9.5. Приказ начина одлучивања

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину (чланом 18.) дефинише се учешће заинтересованих органа и организација, који могу да дају своје мишљење о Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину у року од 30 дана. Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени (члан 19). Орган надлежан за припрему плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења Плана.

Због значаја могућих негативних и позитивних утицаја предложеног Плана на животну средину нарочито је важно адекватно и "транспарентно" укључивање свих заинтересованих страна (инвеститора, надлежних државних органа, локалних управа, невладиних организација и становништва) у процес доношења одлука по питањима заштите животне средине. Учешће надлежних органа и организација обезбеђује се писменим путем и путем презентација и консултација у свим фазама израде и разматрања стратешке процене. Учешће заинтересоване јавности обезбеђује се путем средстава јавног информисања и у оквиру јавног излагања Плана.

Орган надлежан за припрему Плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности који садржи сва мишљења о СПУ, као и мишљења датих у току јавног увида и јавне расправе о Плану. Извештај о стратешкој процени доставља се заједно са извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи органу надлежном за заштиту животне средине Бабушнице на оцењивање. На основу ове оцене орган надлежан за заштиту животне средине даје своју сагласност на извештај о стратешкој процени у року од 30 дана од дана пријема захтева за оцењивање.

После прикупљања и обраде свих мишљења орган надлежан за припрему плана доставља предлог Плана заједно са извештајем о стратешкој процени надлежном органу на одлучивање.

9.6. Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја

У случају појаве неочекиваних негативних утицаја, у смислу ванредних ситуација и могућих удеса, неопходно је поступати у складу са важећом законском регулативом: Закон о заштити животне средине, Закон о ванредним ситуацијама, Закон о потврђивању Конвенције о прекограничним ефектима индустријских удеса („Службени гласник РС-Међународни уговори“, бр. 42/09), Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту („Службени гласник РС-Међународни уговори“, бр. 102/07), Конвенција о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени гласник СФРЈ-Међународни уговори“, бр. 11/86) и др.

10. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ТЕШКОЋЕ ПРИЛИКОМ ЊЕНЕ ИЗРАДЕ

10.1. Општи методолошки принципи

Општи методолошки приступ изради стратешке процене утицаја на животну средину

Анализа методолошких приступа је корисна како би се могла направити потребна компаративна анализа примењене методологије, коришћене за потребе овог Извештаја са методолошким основама, које су прокламоване у склопу опште законске регулативе која регулише ову проблематику, пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину. Основни циљ се састоји пре свега у покушају да се општа методологија прилагоди специфичностима анализираног Плана.

СПУ на животну средину, у релативном смислу представља дисциплину новијег датума, резултат је развоја процена утицаја на животну средину, које интегришу еколошке, друштвено-економске и кумулативне утицаје, тако што:

- Укључује одрживост на самом извору еколошких проблема у планској фази, тако да се санација последица редукује;
- Омогућује да се утврди потреба и оправданост са аспекта заштите животне средине, пре свега, иницијатива и инвестиционих подухвата;
- Обрађује питања од ширег значаја; и
- Утврђује контекст и поставља смернице за хијерархијски оквир даљих процена утицаја планова, односно пројеката на животну средину.

Фазе израде стратешке процене на животну средину су:

- Одлучивање о изради стратешке процене на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- Одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. "scoping report") у оквиру програма за израду Плана;
- Израда Извештаја о стратешкој процени на животну средину – саставни део планског документа.

Методолошки основ за израду Стратешке процене утицаја, у ужем смислу, представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања, коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену ''Стратешке директиве'', пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из ''Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕС на урбанистичке и просторне планове''.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:

- Полазне основе, анализа и оцена стања (намене простора у обухвату Плана и елемената животне средине);
- Процена могућих утицаја на животну средину;
- Мере заштите животне средине, и
- Програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза, потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Полазне основе стратешке процене обухватају дефинисање предмета, као и просторног обухвата студије, циљева и метода рада, правног, планског и документационог основа.

Анализа и оцена стања је аналитичка фаза, која се ради на основу резултата мерења елемената животне средине на терену односно стручних, научних и других литературних података о стању животне средине на датом подручју.

Након анализе и оцене стања, другу фазу представља *процена могућих утицаја,* које одређене активности и објекти могу имати на животну средину. Процена могућих утицаја на животну средину се врши на основу квантификације појединих елемената животне средине, научних сазнања и процена угрожености повредивих ресурса у околини планираних садржаја и процене еколошког ризика. Према критеријумима и оцени постојећег стања животне средине, а имајући у виду природне услове и изграђене структуре на подручју за које се план доноси, издвајају се најзначајнији утицаји на животну средину, који могу неповољно утицати на непосредно окружење.

У трећој фази, имајући у виду све напред наведено, прописују се одговарајуће *мере заштите животне средине* у циљу смањења негативних утицаја и унапређења животне средине. У овој фази дефинишу се смернице за ниже хијерархијске нивое планирања животне средине, односно израда Стратешке процене утицаја и Процена утицаја пројеката на животну средину.

На крају, следи фаза у којој се дефинише *програм праћења* стања животне средине у току спровођења Плана, које обухватају предлог индикатора за праћење стања животне средине и по потреби успостављање нових мерних тачака. Такође, веома је важно пратити и ефикасност спровођења прописаних мера заштите, односно да ли дефинисане мере заштите дају одговарајуће резултате.

Примењени метод рада се заснива на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа.

10.2. Примењен метод рада

Стратешка процена утицаја на животну средину за предметни План ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Плана.

Главни задатак стратешке процене утицаја на животну средину је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима уважавајући принципе одрживог развоја. Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Плана омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању. Садржај Извештаја о стратешкој процени на животну средину, дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени Гласник РС", бр.135/04 и 88/10).

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа. Садржина Извештаја је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, и дефинисана има следећа поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене ,
2. Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора,
3. Процена могућих утицаја плана на животну средину ,
4. Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину ,
5. Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Плана,
6. Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене,
7. Приказ начина одлучивања,
8. Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја,
9. Литература.

10.3. Тешкоће при изради Стратешке процене

Чињеница да не постоји јединствена методологија за израду ове врсте планског документа и процене утицаја, захтевао је посебан напор како би се:

- извршила анализа, процена и евалуација планских решења у контексту заштите животне средине и реализације циљева одрживог развоја, имајући у виду да за предметни процтор не постоје подаци о постојећем стању животне средине и
- применио модел адекватан изради стратешког документа за заштиту животне средине.

Такође, значајан проблем представљала је чињеница да у нашим условима не постоји информациони систем о животној средини, иако постоје значајни

напори Републичке агенције за заштиту животне средине на успостављању јединственог система. За израду Извештаја коришћени су прикупљени расположиви релевантни подаци о стању животне средине прикупљени са мерних места и из друге доступне документације.

Током израде Извештаја о стратешкој процени Плана услед специфичности плана и карактеристика постојећег стања животне средине на планском подручју, и ограниченог капацитета животне средине садржај предметног Извештаја је у одређеној мери модификован, прилагођен основним карактеристикама Плана и обухвата процењивање стратешки значајних утицаја за развој предметног подручја.

11. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Комплексност система заштите животне средине на подручју Плана разматрана је у оквиру предметног Извештаја о стратешкој процени на животну средину. Методологија примењена у процесу вршења стратешке процене је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и Планом предвиђене активности, те извршити одређени ниво превенције за планирани период, имајући у виду већ ограничен капацитет животне средине у постојећем стању како од природних чинилаца тако и од антропогених утицаја..

Резимирајући утицаје Плана на животну средину и одрживост планских решења као и међусобне утицаје појединих планских решења, њихову координацију у простору и синергијско дејство, долази се до закључка да ће већина утицаја планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор.

У варијанти да се План не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати поједини негативни ефекти у појединим секторима, посебно у области водопривреде, саобраћаја и индустријског развоја.

Поједина планска решења која се односе на изградњу нових садржаја у обухвату плана моћи ће детаљније да се сагледају са аспекта заштите животне средине кроз израду Студије утицаја на животну средину за сваки појединачни пројекат, наравно уз поштовање мера и смерница датих у предметној стратешкој процени.